

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 50 Din
polletno 300 Din
celoletno 600 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stolp. peti vrsta
malih oglasov po 50
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrednosti po 10 Din
g. Pri večjem g
naročilu popus
Izide ob 4 zjutraj
ročen pondeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisna se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoval
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.340
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Narod - mučenik.

Češki politik dr. Kramář meni v svojem delu o Rusiji in boljševizmu, da je zadostno podal splošno označbo Rusije, če pravi, da jo loči od Evrope brezkončnost, večna zima, podnebeje, pomanjkanje mest in mestne kulture, absolutna pasivnost mušaka, ki mora imeti povelje, pa naj ga izda car ali boljševik in za katerega pomeni revolucija le zemljo, a za Ruso da je bistvo mistika sanjarstva in utopija revolucije ter počasen razvoj. Z njim se strinja prof. Trubeckoj, ki je leta 1909. pozdravil panslaviste: »Mi smo medvedi, zrastle v neskončni ruski zimi. Spimo dolgo in traja zelo dolgo, da vstanemo.«

Revolucionarne trombe oktobrske revolucije leta 1917. so oznanjale svetu, da je narod - vstal. A po desetih letih se je baš ta dni po celi Rusiji in v inozemstvu, kjer obstoje komunistične organizacije, dajal obračun tega vstajenja.

Cudovita zgodovina! V tauriški palači sedanega Leningrada, kjer se je leta 1906. otvorila prva skupščina »duma«, da poskusi postopoma uveljaviti demokracijo, da konča z delom revolucije po porazu v japonski vojni, sta se te dni znašli obojni sovjetski zbornici, da proslavite zmago svoje dobe. In kakor je takrat pridigoval predsednik Muromcev novo dobo ruskega političnega življenja, je zagotavljal na istem mestu Kalinin in Rikov. Rikov je še večji optimist. Industrijski delavci dobe sedemurni delavnik; produkcija je prekoračila predvojno dobo; 50 milijonov zlatih rubljev se bo izdalo za zboljšanje delavskih stanovanj; izšla bo splošna amnestija, gradila se bo turkестanska sibirski železnica, prekopi. Z eno besedo: Sovjeti obljubljajo Rusom mnogo.

Brez dvoma bi bilo preuranjeno delati kakršnekoli končne zaključke o ruski sovjetski revoluciji. Tudi francoska revolucija se je začela že leta 1889., a končala šele z odhodom Napoleona. Ruska je še bolj komplicirana, ker je politična in socialna. Vendar pa so se v teh letih pojavili gotovi znaki, ki dajejo oporo pri kritiki vsaj dosedanjega razvoja. In tu mora nepristranski opazovalec priznati, da so vsi programi niso izvedli, da se je njegova izvršitev izkazala za nemogočo.

Zunanja politika nima ničesar na sebi, kar bi ji dalo nekaj tipični sovjetski znak. Londonski, berlinski ali pariški sovjetski poslanik ima iste diplomatske manire kot njegov buržujski kolega in njihov krogotok udeleževanja j e isti kot carskih poslaničkov, namreč: zgodovinsko angleško-rusko nasprotstvo, angleško-ruski imperializem in politika zvez za in proti. Tudi izbira sredstev je ista. Rusija je v boju proti Angliji slon, ki si v vodo ne upa, a Anglija som, ki iz vode ne more. Čiherin, vodja sovjetske zunanje politike je izšel iz carske diplomacije in bi bil v vsaki državni obliki mogoč in enako delaven. In kot carska tudi sovjetska Rusija ni rešila problema: ali hoče biti evropska ali azijska država. Sicer se zdi, da se sovjetska bolj približuje vzhodu; res je tudi, da je globlje prodrla v Azijo, kar se carizmu ni nikdar posrečilo. A taktika je ista. Išče le, kje se obetljivojše zadene Anglija in ne dela po principu!

Za definitivno sodbo, ki jo bo prinesla šele bodočnost, je pa vendar merodajnejša notranja politika in tu priznavajo sovjetski sami, da so se prenačili. Sicer se nobena politična stranka sveta ne da primerjati z železno disciplinirano njihovo komunistično stranko. Tudi se govori o rdeči armadi kot eni najbolj discipliniranih armad v Evropi. A kaj je z uveljavljanjem komunizma, to je vprašanje! Tu govorijo najgovornejše tale dejstva:

Ze spomladani leta 1921. je Lenin, da sploh reši državo, priznal, da so uganjali neumnost. Volja marksizma se je sicer ohranila, a življenje je sililo na druga pota. Napovedal je novo ekonomsko politiko. Prisilno oddajo žita je spremenil v davek, ki je s socializmom nezdržljiv. Dovolil je trgovino v notranjosti in dopustil akumulacijo kapitala ter poklamiral v vseh državnih obratih trgovski princip. Uvedli so torej državni kapitalizem. Kmetu se je dala možnost plačevati davek v naravi ali denarju. Denar bi po Marksu moral izginiti, a valutna reforma decembra leta 1922. - e je izvršila čisto na kapitalistični osnovi kot drugod v Evropi in denar je - ostal. Dali so svobodo mali in srednji, veliko industrijo pa pustili deloma v zasebnih, deloma v državnih rokah v obliki trustov. A tudi ti trusti delujejo, v kolikor imajo na razpolago strokovno izobražene moči, po istih obratnih principih

Popolna zmaga vlade.

r Belgrad, 20. okt. (Izv.) Bitka, ki se je danes vršila v narodni skupščini za mesto stalnega predsednika, spada med najzanimivejše v našem parlamentu. Opozicija je na njen izid polagala vse nade. Z največjimi upi in skoro samozavestnim zmagoslavjem je pričakovala izid glasovanja. Od izida je bilo odvisno ali bo Vukičevićeva vlada podala ostavko ali ne. Poročali smo že, da je g. Vukičević stavil kot pogoj, da se voli kandidat radikalov g. dr. Perić. V nasprotnem slučaju je

zagrozil z ostavko vlade.

Ostavka sedanje vlade bi dala opoziciji edino možnost, da bi poskusila z ustanovitvijo bloka celokupne demokracije. Razumljivo je, da je opozicija napela vse sile, da bi prodrli kandidati pristašev ideje bloka celokupne demokracije g. Pera Markovič. Ta kandidatura je bila privlačna, ker uživa g. Markovič nedeljene simpatije v vseh krogih in je bil obenem kandidat nezadovoljnih kandidatov. V slučaju, če bi bil del demokratov volil z opozicijo, bi bila Perićeva kandidatura ogrožena.

Izid je bil za opozicijo in pristaše celokupnega bloka demokracije porazen. Kandidat

dr. Perić je prodr z veliko večino glasov.

To glasovanje je obenem pokazalo, s kakšnimi močmi lahko vlada vedno razpolaga in s kakšnimi močmi lahko na drugi strani razpolaga v demokratskem bloku g. Ljuba Davidovič.

Vse nade Pribičevića in Radića pokopane.

S Perićevo izvolitvijo so vse nade g. Pribičevića in g. Radića o morebitni možnosti, da bi prišlo do nove parlamentarne grupacije, pokopane. To glasovanje se je obenem smatralo kot neke vrste zaupnico demokratskih poslancev politiki demokratskih ministrov, kakor je to tudi sam Davidovič razumel.

V krogih pristašev vladne večine so izid glasovanja za predsednika narodne skupščine sprejeli z velikim navdušenjem. Misli se, da je

po današnjem dnevu položaj g. Vukičevića popolnoma čvrst.

in ga ne bo mogla spodkopati nobena intriga opozicije in da je za vedno pokopana vsaka misel, da bi se v parlamentu mogla ustvariti kaka druga večina, ki bi mogla delovati proti Vukičevićem, Marinkovićem in Korošćevim intencijam.

Ljuba Davidovič podal ostavko.

POLITIČNA SENZACIJA PRVE VRSTE.

r Belgrad, 20. okt. (Izv.) Takoj po glasovanju v skupščini je podpredsednik demokratske zajednice g. dr. Spaho sklical sejo demokratske zajednice, na kateri je prečital pismo g. Davidoviča, v katerem ta obvešča klub demokratske zajednice, da podaja ostavko na predsedstvo demokratske zajednice in predsedstvo demokratskega kluba.

Vest o tem je vzbudila ogromno senzacijo v Belgradu. Predvsem je ostavka smatrala kot nov dokaz, da so vsi načrti, ki so jih nekateri delali za ustvaritev demokratskega bloka, povsem propadli. Obenem se je mislilo, da je podal g. Davidovič to ostavko raditega, ker tudi sam uvideva, da pomenja današnje glasovanje prikrito nezaupnico njegovemu naporu v poslednjih dneh, da bi v demokratskem klubu ustvaril tla za nov položaj, ki naj bi dobil obeležje v ustanovitvi tako zvanega demokratskega bloka.

Z ozirom na to ostavko je podpredsednik demokratske zajednice sklical za popoldne ob štirih drugo sejo, na kateri naj bi se razpravljalo o tem za demokratsko zajednico usodepolnem koraku. Popoldanski seji demokratske zajednice so prisostvovali vsi demokratski ministri razen g. Marinkoviča. Pričela se je ob šestih. G. Davidovič je tudi prišel. O seji se je izdalo sledeče obvestilo:

»Poslanski klub demokratske zajednice je na današnji seji soglasno izrekel zaupnico g. Davidoviču. Njegove ostavke na predsedstvo demokratske zajednice in demokratskega kluba ni vzel na znanje. Prosil ga je, da ostane še nadalje na čelu kluba. Radj kandidature članov stalnih skupščinskih odborov se je izvolil odbor. Prihodnja seja kluba bo v torek.«

Posredovanja pri gosp. Davidoviču.

r Belgrad, 20. okt. (Izv.) Pred današnjo popoldansko sejo so poslanci gg. Dragotin Pečić, Kosta Timotijević, Milan Grol in minister Kumanudi obiskali g. Davidoviča na njegovem stanovanju in ga prosili, da naj ostavko, ki jo je podal, umakne, češ, da uživa neomajno zaupanje vseh demokratskih poslancev in da bi njegova umaknitev iz političnega življenja pomenila težko izgubo za idejo demokracije in še težjo za demokratsko stranko samo.

kot v ostali Evropi. Poskus socializacije zemlje se je popolnoma izjalovil. Agrarni kodeks iz leta 1922. je praktično določil, da kdor je na posestvu, ga pač ima zase in za družino. Nikomur ne pade več v glavo kako razmišljati, ali je zemlja njegova lastnina ali le užitek. In kar je najbolj značilno: Besedo imata srednji in veliki kmet, tedaj ravno tista dva, ki ju je hotel komunizem ugonobiti! Obnavlja se zadugarstvo, ki ima dovoljenje za svobodno trgovino in obnavlja se predvojno stanje. Glede prosvete, šolstva, duhovnega

Společka g. Davidovič ni hotel ničesar slišati o tem posredovalnem koraku in je uporno vztrajal na svojem stališču. Šele po dolgem prigovarjanju se je g. Davidovič udal.

Razčiščenje v demokratski stranki še aktualno.

r Belgrad, 20. okt. (Izv.) O pop. seji dem. zajednice smo zvedeli še sledeče podrobnosti:

Sejo je otvoril podpredsednik g. dr. Ivan Ribar. Ponovno je obvestil poslance o Davidovičevem za demokratsko stranko usodepolnem koraku. Izjavil je, da je mnenja, da lahko v imenu celokupnega kluba in vseh dem. poslancev odkrito izreče, da imajo demokratski poslanci neomejeno zaupanje v svojega voditelja, da ga zato prosijo, naj nikakor ne vztraja na svoji ostavki, češ da je demokratska stranka zrasla z g. Davidovičem, da je DS njegova stranka in da bi z ozirom na to brez njega DS ne bilo.

G. Ribar je govoril v zelo tužnem in ganljivem tonu.

V istem smislu je govoril g. dr. Kumanudi, ki je istotako izjavil, da imajo dem. ministri neomajno zaupanje v šefa dem. stranke.

Po govorih ministra g. dr. Ace Mioviča in nekaterih drugih je g. Davidovič sicer ne naravnost, vendar pa tako, da se je moglo razumeti, umaknil svojo ostavko.

S tem se je cela zadeva likvidirala. Ni se pa likvidiralo

vprašanje načelnega razčiščenja v demokratski zajednici.

Misli se, in je tudi povsem razumljivo, da je današnja zaupnica g. Davidoviču povsem na mestu, da je predvsem akt vljudnosti, ker si ni nikakor mogoče zamišljati, da bi klub s tem, da je sprejel Davidovičovo ostavko, njemu dal še večjo nezaupnico, kakor jo je dobil z današnjim glasovanjem v skupščini. Z ozirom na to je treba tozadevno zaupnico preprosto zgolj s formalnega stališča, nikakor ne s političnega. Vprašanje

načelnega razčiščenja v DZ je odprto.

Ni dvoma, da bo moralo v prihodnjih dneh priti na dnevni red kljub temu, da imajo demokratski ministri že sedaj zagotovljeno večino. Misli se, da bodo sami ministri zahtevali od kluba, da se končno javno povsem jasno

življenja sploh, ne more niti sam Lunačarskij (Sonnenschein) trditi, da se mu je posrečilo zgraditi sovjetsko znanost in religijo ateizma in materializma!

Evolucija nastopa. Razmere v stranki, ki ima vso oblast, nas ne morejo razočarati z novimi presenečenji. Stavljen je predlog na izključitev Trockega. Izključili so Zinovjeva, Preobraženskija, Serebrjaka in Šarova. Ali se naj 10 letnica revolucije praznuje z novo revolucijo: Bedni ruski narod, kdaj boš zares vstal!

K desetletnici ruske revolucije:
Stalin,

glavni tajnik ruske komunistične stranke.

in natančno izjavi za politiko, ne pa da se dogajajo slučaj, kakor se je poskušalo storiti danes ob priliki volitve skupščinskega predsedstva.

Predvsem radi tega se je tudi skupščinska seja odložila najbrž do prihodnje srede, da bi se med tem moglo to razčiščenje končno javno izvršiti. Po današnji Vukičevići zmagi v skupščini je v tem oziru pričakovati od njega energičnih korakov.

Svetozar spokornik.

Pod tem naslovom prinaša »Samoupravac« z dne 20. oktobra uvodnik h govoru Svetozara Pribičevića v narodni skupščini. List dokazuje, kako se je vse Pribičevićovo delo v novi državi izčrpavalo v borbi proti Radiću in proti vsem težnjam Hrvatov. Če bi se opisalo to delo v knjigi in zbrale Pribičevićeve izjave, bi moral knjiga nositi naslov: Proti sporazumu s Hrvati. Sedaj se je Svetozar Pribičević popolnoma izpreobrnil in dal v svojem govoru Radiću in njegovi stranki veliko satisfakcijo. »G. Pribičević misli - zaključuje »Samoupravac« - »da bo nam radikalom škodil s tem, da se solidizira s Stjepanom Radićem in njegovo stranko. Vidi se, da g. Pribičević še ne pozna točno prave in resnične politike radikalne stranke. Mi se tega njegovega nastopa nasproti Hrvatom samo radujemo, ker smo prepričani, da kadar bomo delali in če bomo delali kake sporazume s Hrvatsko seljačko stranko, smo popolnoma varni, da nas nihče in tudi ne g. Pribičević ne bo mogel klevetati v srbskih krajih, da izdajamo srbstvo in idejo državnega in narodnega edinstva. Govor g. Pribičevića, pa naj se čuje to še tako paradokso, uravnava pot za boljši uspeh radikalne politike v vprašanju odnošajev nasproti Hrvatom.«

Bodočnost je proč od meča!

v London, 20. oktobra. (Izv.) Pri otvoritvi spomenika o bitki ob Marni v nekem londonskem predmestju je govoril Lloyd George: Bronasta figura z napisom »Odrešitev« je predpoda za usodo, kateri ni ušla samo Francija, temveč vsa Evropa: zaslužnjujo po veliki vojaški despotiji. Ako bi bila nemška umetnost med vojno ravno tako delavna, kakor je bile nemško vojaštvo, ne vem, kaj bi se zgodilo. Amerika ne bi vstopila v vojno, Francija in Anglija se ne bi mogli upirati najnevarnejšemu vojaškemu ustroju, kakršnega svet še ni videl. Bodočnost človeštva po tej nevarnosti ni v tem, da še enkrat doseže rešitev z mečem, temveč da doseže rešitev od meča.

ŠAHOVSKI TURNIR.

v Newyork, 20. oktobra. (Izv.) Sedemnajsta partija Capablanca-Aljehin je bila po 15. potezi proglašena za neodločeno.

v London, 20. oktobra. (Izv.) V osmem kolu je postala partija Rethis-Marchall po daljšem boju remis. V neredni partiji Niemcovič-Winter je zmagal Winter. Partija Fairhurst-Bürger je izgubljena za belega, ostale partije pa še visijo, vendar pa bo Tartakower najbrže zmagal nad Yatesom in tudi Bogoljubov je na boljšem katesom Colle. V partiji Vidmar-Thomas sta nasprotnika prilično enaka. Viseče partije se bodo odpravile danes.

v London, 20. oktobra. (Izv.) Pri odigranju visočih partij je zmagal Bogoljubov nad Yatesom, Vidmar nad Bürgerjem, Tartakower nad Yatesom.

Volitev skupščinskega predsedstva.

r Belgrad, 20. okt. (Izv.) Današnja seja skupščine, ki se je pričela ob 9. dopoldne, je bila z ozirom na tozadevne ustavne predpise sicer kratka, vendar pa zelo zanimiva in seveda tudi, kakor smo že dejali,

najvažnejša za nadaljnji razvoj našega notranjega političnega položaja.

Sejo je otvoril najstarejši poslanec gosp. Joca Šelić, ki je pozdravil poslance in jim želel obilo uspeha pri izvrševanju dolžnosti za blagor ljudstva in države. Nato je imenoval 4 začasne tajnike gg. Hodžarja (SLS), Bačinića (HSS), Zarića (DS) in Dimitrije Popovića (NRS) in 3 kontrolorje radi štetja glasov.

Glasovalo se je tajno z listki. Postavljena sta bila samo

2 kandidata.

Od NRS in SLS g. dr. Perić, bivši zun. minister in dosed. predsednik narodne skupščine od tkzv. demokratskega bloka g. Pera Marković. Glasovanje se je spremljalo z največjim zanimanjem. Pri štetju glasov so se okrog kontrolorjev zbrali skoro vsi poslanci. Rezultat glasovanja se je prečital v največji tišini.

Izid

je bil sledeč:

Skupno je glasovalo 290 poslancev. Od teh je dobil kandidat SLS in NRS g. dr. Perić 188, g. Pera Markovića, kandidat demokratskega bloka 100, praznih je bilo 11 glasovnic.

Razglasitev tega izida se je sprejela z velikanskim aplavzom. Na sam. demokratih in radičevcih se je opazila očitna velika pobitost. Vendar je imel g. Pribičević toliko »Galgumhorja«, da je vzkliknil: »Manjšina aplavdira«.

Novoizvoljeni predsednik g. Perić

je nato zavzel svoje mesto. Takoj se je prešlo na volitve podpredsednikov in tajnikov. Izid je bil sledeč:

Skupno je glasovalo 292 poslancev, in sicer za g. Pera Markovića kot podpredsednika 192, za g. dr. Halilbega Hrasnića 192, za g. dr. Stanka Šibenika 91, za g. dr. Alberta Kramerja 91. Z ozirom na to sta bila izvoljena

za I. podpredsed. g. Hrasnića, za II. podpreds. g. Pera Markovića.

Za tajnike je bilo oddanih 292 glasov, in sicer za g. Bedjanića (SLS) 187, za g. Dimitrije Popovića (NRS) 184, za g. Dušana Stevića (DS) 283 (zanj je glasovala tudi celokupna opozicija), za g. Lujo Valterja (NRS) 186. Dalje so dobili: g. Bačinić (HSS) 91, g. Kosanović (SDS) 91, g. Čeda Kokanović (zemlj.) 91, g. Pivka (SDS) 1 glas. Z ozirom na to so bili izvoljeni gg. Bedjanić, D. Popović, D. Stević in L. Valter.

Tudi razglasitev teh izidov je večina sprejela z živahnim aplavzom in živio-klicem novozvoljenemu stalnemu skupščinskemu predsedstvu.

Nato je preds. g. Perić dal sledečo izjavo:

»Gospodje narodni poslanci! (G. Stj. Radić: »Sedaj smo skupščina, sedaj nismo več poslanci!« Smeje na Radićev račun.) V imenu svojih in svojih tovarišev se vam iskreno zahvaljujem za zaupanje in za čast, ki ste nam jo z našo izvolitvijo izrekli. Prosim vas, da nam istotako, kakor ste nam danes izrekli svoje zaupanje, vedno daste svojo pomoč v izvrševanju naših dolžnosti. To dolžnost bomo izvrševali z ozirom na predpise našega poslovnika in parlamentarno prakso. Pred očmi bomo vedno imeli splošno dobro domovine in ljudstva in visoki ugled narodne skupščine. Pred narodno skupščino je veliko nalog in intenzivnega dela. Želim, da bi bilo naše delo plodonosno in da bi odgovarjalo našim nalogom.« (Živahno odobravanje večine.)

Nato je predsednik naznanil, da bo pismo obvestil predsednika ministrskega sveta o volitvah skupščinskega predsedstva in da bo

prihodnje sejo sklical pismeno,

čim bo dobil odgovor predsednika ministrskega sveta, kdaj bo Nj. Vel. kralj otvoril skupščinske seje.

Za tem je objavil dnevni red prihodnje seje: 1. Otvoritev skupščine. 2. Volitev stalnih odborov: zakonodajnega, upravnega, imunitetnega, finančnega in odbora za prošnje in pritožbe.

Nato se je seja zaključila.

Fan Noli: Niti atentata vodijo v Tirano ali Rim ali obe mesti.

ALBANSKI POSLANIK V BUKAREŠTU POTUJE Z INSTRUKCIJAMI IZ TIRANE V PRAGO. — VSI IZRAŽAJO SOŽALJE, SAMO AHMED BEG ZOGU NE. — FAN NOLI OBDOLŽUJE ALBANIJO IN ITALIJO. — KOMENTAR JUGOSLOVANSKEGA POSLANIŠTVA NA DUNAJU.

v Praga, 20. oktobra. (Izv.) Albanski poslanik v Bukareštu Selahedin Blošnik se prikaže jutri zjutraj v Pragi. On prihaja iz Tirane in se je danes ustavil na Dunaju v svrhu razgovorov z dunajskim albanskim konzulom Šaratićem, ki je skušal z znanimi intrigami sprati Italijo vsakega suma radi umora Cene bega. Blošnik je potoval iz Bara preko Tirane, da bi ga Ahmed beg Zogu instruiral. Njegova pot v Prago ima ravno tako kakor nastop dunajskega konzula namen zakriti zločin. Poročilo belgrajske »Politike«, po kateri je morilec Bebi baje priznal, da ga je bolonjski profesor Baldaci pripravil k atentatu in da je prejel večji znesek za izvršitev zločina, je, kakor se zagotavlja, v meritornem pogledu povsem irelevantno. O tem, ali je Bebi res to priznal ali ne, ni dobili potrdila od preiskovalnega sodišča.

v Praga, 20. oktobra. (Izv.) Ob mrtvaškem odru poslanika Cene bega na Wilsonovem kolodvoru so danes dopoldne zastopniki oblasti in diplomatskega kora izvršili sožalne obiske. Mrlič je oblečen v generalsko obleko z vsemi redi. Mnogo oseb se je vpisalo v sožalno knjigo, med njimi tudi zunanji minister dr. Beneš, ki je položil dva venca. Tudi jugoslovanski študenti v Pragi so položili venec. Dalje je poslal venec tudi prezident Masaryk, dočim od Ahmed bega Zogu-ja ni prispel noben venec.

v Dunaj, 20. oktobra. (Izv.) Bivši albanski ministrski predsednik Fan Noli je v imenu organizacije za narodno emancipacijo Albanije

dal objaviti v »Neue Freie Presse« izjavo: Odklanjamo vsak politični umor in smo prepričani, da to ni sredstvo, da se Albanija osvobodi žalostnega položaja in italijanskega protektorata, v katerega jo je pahnul Ahmed beg Zogu. Nasprotno smo prepričani, da tvorijo taki atentati sedanje albanske vlade samo pretvezo za represalije proti nasprotnikom režima doma in v inozemstvu. Po našem prepričanju vodijo niti tega atentata v Tirano ali v Rim ali v obe ti dve glavni mesti, v kojih obojestranskemu interesu je bilo, da se odstrani jugoslaviji prijazen Cene beg, ki je hotel njihove načrte prekrizati. Po našem prepričanju bo prišla svoboda od pobratimstva vseh balkanskih narodov v balkanski federaciji, ki bo vsem balkanskim narodom zagotovila svobodo in pravice in se zoperstavila italijanskemu imperializmu.

v Dunaj, 20. oktobra. (Izv.) Jugoslovansko poslaništvo na Dunaju se v dopisu na »Neue Freie Presse« zavaruje proti tendenci neke praške vesti, glasom katere je po atentatu na Cene Bega baje neki človek v češkem jeziku s srbskim naglasom zaklical: »Ne umorite ga, to je političen umor!«, — češ da je morilec Bebi storil dejanje po vplivu z jugoslovanske strani. Poslaništvo poudarja, da je bil Cene beg prepričan pristajač načela: Balkan balkanskim narodom in ravno tako entuziastičen boritelj za soglasnost in prijateljstvo Albanije in Jugoslavije, tako da je nevzdržen sum, kakor se gori namigava.

potrebe in ker bi lahko služila kot dokaz, da se mir v Macedoniji lahko vzpostavi iz Sofije, ker bi lahko služila kot pretveza za še ostrejša zahteva Belgrada, in končno tudi zato, ker ima obmejno prebivalstvo veliko moralno in gospodarsko škodo. Končno izjavlja Mičev, da noben Bolgar in noben Macedonec ne želi ločitve macedonskih krajev od Jugoslavije in priklopitve k Bolgarski, prebivalstvo hoče samo državljansko in kulturno svobodo.

Tudi z Anglijo bi se pogajali.

v Leningrad, 20. oktobra. (Izv.) Litvinov in Karahan sta delavstvu Putilovih tovarn poročala o zunanji politiki sovjetske Rusije. Karahan je izjavil: Nепrestano se prizadevamo, da se izognemo prelomu s Francijo. Tudi z Anglijo smo pripravljene vzpostaviti odnose, če nas priznajo za enakovredne sopogodnike. Poudarjal je kot najvažnejši novi faktor sovjetske zunanje politike novi odnos k tlačenim narodom Azije, za katere sovjetska unija čuti odkritosrčno prijateljstvo.

Volitve v zbornico TOI.

Danes 21. oktobra prejme ogromna večina volitev obrtnega odseka glasovalne listine. Včeraj 20. oktobra so bile vse razposlane iz zbornice. To bo glavni dan volitev. Danes stre tudi obrtni stan jarem demokratske klike, ki nikdar več ne bo sedela in vladala v Zbornici TOI.

Kaj prejme vsakdo? Proti povratnici, ki jo podpiše, dobi vsakdo od pismonoše kuverto, v kateri so glasovnica, izkaznica in dve kuverti. To so glasovalne listine, ki so vse uradne in vse potrebne, da je glas veljaven.

Kaj storiti z glasovalnimi listinami? Na glasovnico prilepi tiskano kandidatno listo z nosilcem Ivanom Ogrinom, stavbenikom v Ljubljani. Tako tiskano kandidatno listo je vsakdo prejel te dni. Ko si prilepil kandidatno listo z nosilcem Ogrinom na glasovnico, jo deni v malo kuverto. To zalepi. Malo kuverto in pa izkaznico deni nato v večjo kuverto. To večjo kuverto se da priporočeno (brez znamk) na pošto.

Zbirajte! Vsak sme oddati glasovalne listine, da jih drugi zanj odda na pošto. Zato hitite somišljeniki od volivca do volivca in dobite hitro vse glasovalne listine!

Kam oddate? Pazite, da ne daste nikomur ničesar, če ni zanesljiv! Noben glas ne sme v izgubo!

DOSTAVLJANJE NA DEŽELI.

Na deželi ne nosijo povsod pismonoše priporočenih pisem. Tam je treba ponje na pošto. Dajte vse na to opozoriti! Če poštni uradnik koga pozna, mu lahko izroči. Če ga ne pozna, se mora izkazati s kakim dokumentom. Zadoštevata tudi dve pri, ki ju pozna poštni uradnik.

PO ZAVRITVI LISTE DEMOKRATSKE KLIKE. — SLOVENSKI OBRITNIKI POME-TEJO SE OSTANKE DEMOKRATOV.

Hudo je gospodom samostojnim demokratom, ker so ga tako polomili s svojo slavno trgovinsko listo. Mnogim trgovcem, ki so jih hoteli Jerjavovi demokratje potegniti v volivni vrvež, pa je odleglo kot da se je zvalila s prsi mora. Upamo, da je sedaj za vselej tudi končnoveljavno srta demokratska klika, ki je uničevala naše narodno gospodarstvo. Gospoda iz krogov blizu »Slavenske banke« je dogospodarila. Boben poje, ko gre na kant njih žalostno gospodarjenje, mrtvaški boben poje samostojnim demokratom na Slovenskem. — Vstaja pa spet po težkih povojnih razmerah solidno gospodarstvo, soliden trgovec in obrtnik.

Se nekaj dni pa bodo tudi obrtniki obračunali z demokratsko kliko. Časopise SDS že obupuje tudi za obrt. Samo priznava, kar smo mi trdili že davno, da nima upati na večino med slovenskim obrtništvom. Naši obrtniki to natanko vedo. Zato ne bo izdalo vse pridruženje Slovenskega Naroda prav nič. Slovenski obrtnik bo korakal z večino slovenskega naroda. Obrtniki pomelejo še ostanke demokratov, potem je slovensko gospodarstvo očiščeno!

NADZORSTVO NAD DELI ZBORNICE TOI ne da »Jutro« spat. Ali mislijo ti gospodje, da bo zbornica zidala brez nadziranja? Ali mislite, da zna to delo samo kak esdeesar? Glede honorarja moramo pibiti, da je bila višina določena že pod ranjšim g. Knezom in da se to ni zvišalo. Gospodje od »Slavenske banke« naj bi vsaj o honorarjih in nagradah ne bedastočili. Saj veste, da je nevarno hoditi z maslom na solnce. Iz tega naj si tudi nikar kdo ne domišlja, da ljubljanski obrtnik tako hitro pozabi, kaj je klika od SDS vse storila, da bi slovenske obrtnike spravila ob delo in jih podredila tujcem.

PRAV ZA JUTROVSKE VERNIKE

je tolmačenje člena 7 uredbe o zborničnih volitvah. »Jutro« namreč tolaži obupane esde-

esarje, da tudi gg. Ogrin in Curk ne bi smela biti izvoljena. To hoče izvajati iz člena 7, ki govori, da ne more biti izvoljen, kdor je v zamudi s položajev računov. Previdno pa se izogibljajo to »naprednjakarsko« časopisje konkretnih dokazov, ker jih nima. »Jutro« računa na tiste brunne ovčice, ki bero samo »Jutro« in mu sveto verjamejo. Med obrtniki pa bo takih ovčic prav malo. Tudi ta račun bo plačan z znanim cekinom.

»DOBROVOLJCI« — DEMOKRATOV.

11. septembra in 2. oktobra so v Ljubljani klicali jutrovec na pomoč »dobrovoljce«. Kdo so to? To so tisti, ki so sleparili pri volitvah za demokrate. »Jutro« misli, da se bo dalo slepariti tudi pri teh volitvah, zato kliče »dobrovoljce« na pomoč. Toda nobena »dobra volja« demokratskih sleparjev ne reši SDS pred polomijo. Pošten obrtnik bo izročil glasovalne listine le zanesljivemu človeku.

»STANOVSKIM« IN »STROKOVNIM« ESDEESARJEM!

Iz obrtniških krogov nam pišejo: Iz volitvam v zbornico TOI »Jutro« vedno govori o strokovno organiziranem obrtništvu in trgovstvu, o nekem Vrhovnem obrtniškem svetu. Za vsem tem pa se seveda skriva pristna SDS.

Kar se strokovne organizacije tiče, je vendar jasno, da so obrtne zadruge in trgovski gremiji prisilne stanovske organizacije, kjer morajo biti vključeni vsi obrtniki in trgovci, ki hočejo samostojno izvrševati svojo obrt in trgovino. Naj se le preveč ne široko-ustijo razni Weixli in Rebeki, ki so na čelu teh organizacij po milosti drugih! Saj je g. Ravnihar, podnačelnik Zveze obrtnih združenj, na sestanku pri pogajanjih jasno povedal g. Rebeku, da ga ni nihče pooblastil govoriti v imenu te zveze. Naše kandidate opisuje »Jutro«, da niso strokovno organizirani. V resnici pa ne samo, da so organizirani, ampak je večina naših kandidatov tudi v odborih raznih stanovskih organizacij, nekateri so še večkratni načelniki ali odborniki. Prav vsi pa so ugledni člani teh združenj. Gg. Kavčiči, Rebeci, Weixli: vi vsi nimate torej pravice govoriti in izigravati naših stanovskih organizacij in jih postavljati za firmo SDS! Zgodijo se prav lahko, da bomo tisti, ki ne soglašamo z vašim delom, osnovali svoje zveze.

Tudi vas ni nihče pooblastil, vsaj ne na kakšnem običnem zboru, ki bi moral o tem sklepati, da bi osnovali nekaj Vrhovni obrtniški svet, ki se je ustanovil samo za pripravo SDS. — Več obrtnikov.

PRVI POLITIČNI USPEH RIBNIKARJA IN MLADEGA REBEKA.

Glej ga Ribnikarja, prvega podpredsednika vsevedoče, najbolj pametne stranke SDS! Odžagal je gospoda Dinka Puca od tega mesta. V svoji vsevednosti ni sprejel v »stanovsko« listo g. Franchettija, ki se je še lansko leto tako dobro z njim razumel, ko sta igrala »stanovsko« kolo SDS. Pa se je znal po »Jutro« tudi norčevati! Ko je bila vložena za državno-zbornske volitve lista slovenskih radikalov, jo je sodišče radi formalnih napak, ker je imela podpise samo na enem izvodu, razveljavilo. In Ribnikarjevo »Jutro« se je nasmejalo: Juriste imate, advokat je nosilec liste, pa še ne znate liste sestaviti!

Sedaj so g. Ribnikar postali poslevedoči podpredsednik. Mnogo znajo, gospod, bogate skušnje imajo gospod iz drugih polj. Zato znajo tudi dobro pisati o nasiljih. Praksa je praksa! A nekaj pa le ne znajo, novi gospod podpredsednik: List za trgovsko zbornico sestavljati! Ker toliko vedo... Mi vzdihujemo iz dna srca vseh slovenskih trgovcev in obrtnikov in sočustvujemo s to vsevednostjo. Kajti bridko je biti »so jung in der Politik und schon — geschlagen...«

Fašizem odklanja papežu tudi teritorialni minimum.

VPRAŠANJE NI NEREŠLJIVO, NI PA UPATI NA SKORAJŠNJO REŠITEV. IZMIKANJE URADNEGA FAŠIZMA.

v Rim, 20. okt. (Izv.) Danes zvečer je izšel odgovor v uradnem fašističnem »Foglio d'Ordine« na znana dva članka v »Osservatore Romano« glede rimskega vprašanja. Po tem odgovoru ostane vse pri starem, ker pravi nota med drugim: »Jasno je, da za fašistično Italijo mora stati in stoji izven vsake diskusije vsaka vzpostavitev posvetne sile papeža v še tako omejeni meri.« S tem je odklonjen tudi teritorialni minimum, ki ga zahteva Vatikan, in celo vprašanje je s tem odgodeno. »Foglio d'Ordine« navaja sledeče ugotovitve: Iz članka »Osservatore Romano« izhaja, da to vprašanje za Vatikan nima mednarodnega značaja, temveč da se ima rešiti izključno med Italijo in Sv. stolico, kar odgovarja zgodovini in bi preprečilo nevarna vmešavanja in brez-ciljne komplicacije. Iz teh člankov se lahko izvaja, da vprašanje resnične politične in juridične neodvisnosti Sv. stolice ni neobhodno vezano na teritorialne pogoje. Tu sledi potem gori citirani stavek ter se pristavlja, da je opustitev posvetne sile leta 1870 Cerkvji ustvarila neizmeren moralni prestiž. Dalje se fa-

šizem priporoča, naj ne bodo mnenja, da je vprašanje samo na sebi nerešljivo, niti naj ne mislijo na skorajšnjo rešitev vprašanja. List končava: V zgodovini ni nobenega vzroka, ki ne bi bil končno rešen s silo ali s potrpežljivostjo ali s pametjo. Tako je tudi z rimskim vprašanjem. Fašistični režim ima pred seboj vse 20. stoletje in lahko zato, ne da bi se odrekel kakim temeljnim pravicam države, računa tam na uspeh, kjer je liberalizem imel pri različnih poskusih neuspeh. Naloga je težka, ni pa nerešljiva. — Ob tej uri je še dvomljivo, ali bo Vatikan po tem stališču nasprotno stranke še enkrat vzel besedo. Očitno smatra za nevarno tudi v mednarodnem interesu, če bi se moglo razširiti mnenje, da je pripravljen k popuščanju v bistveni točki. Diskusija bo dalje časa mirovala in bo papež ostal v prostovoljni ječi Vatikana. Zdi se, da hoče fašizem slej ko prej pustiti Vatikanu palače in cerkve v lasti, ne bo pa pustil, da se z njimi spoji kakršnekoli teritorialne suverene pravice.

Vlada je imela utemeljene vzroke.

v Sofija, 20. oktobra. (Izv.) Na včerajšnji seji sobranja sta govorila še Korčev in Janev proti obsednemu stanju. Na današnji seji je govornik vladne stranke naglašal, da je vlada gotovo imela utemeljene vzroke za svoje ukrepe. Macedonec Mičev je v daljšem govoru opisoval razvoj macedonskega pokreta in trdil, da je macedonsko prebivalstvo vsled ne-interesiranja Evrope in Društva narodov moralo seči po revolucionarnih sredstvih. Naglašal je, da je macedonski narodni komite v Sofiji organizacija, ki dela z legalnimi sredstvi, dočim vršijo revolucionarno delovanje domači Macedonci, katerim se morda pridružujejo emigranti iz Bolgarske brez vednosti komiteja in vlade. Če je vlada pri svojih ukrepih delala vsled strahu pred srbskim ukorakanjem, je bil njen strah neupravičen, ker Evropa nikdar ne bi dopustila takega vkorakanja. Macedonska parlamentarna skupina odklanja odredbe, ker za to ni bilo notranje državne

Za stanovanja: Svoboda ali javna ureditev.

Čez zimo potrpiamo in vsi delajmo za končno rešitev stanovanjske krize.

Iz razgovora našega urednika z ministrom dr. Andrejem Gosarjem.

Osnovne misli, ki so me vodile pri konceptu novega stanovanjskega zakona, so bile: 1. Preprečiti deložacijo pred zimo. 2. Okolnost, da dosedanj zakon ni ustvaril nobenega prehoda k normalnemu stanju, vsled česar bi imeli ogromno število stanovanjskih odpovedi, katerim naj sledi 1. novembra deložacija. 3. Naloga zakonodajalca je, da ustvari

prehod k normalnim razmeram.

Drugače bi 1. maja zopet imeli ogromno število stanovanjskih odpovedi, katerim bi imela slediti nasilna deložacija. In še en moment: da danes ni aktualno tako vprašanje stanovanja kot vprašanje najemnine. Stanovanj je, izvzemši nekatera mala mesta, n. pr. Maribor, še za silo, vendar mnogo bolj vprašljivo je, kako bodo siromašni najemniki zmagali visoke najemnine, ki so ob popolni svobodi, vsaj za prehodno dobo, neizogibne. Rešitev teh nalog je zakon skušal doseči z naslednjimi določili:

Prisilna izselitev zaščiteneh najemnikov iz stanovanj, ki so dosedaj bila pod omejitvijo stanovanjskega zakona, se brez ozira na to, ali je najemnik pristal na odpoved ali ne, odloži do 1. maja. Zakonski načrt predvideva torej odložitve deložacij tudi za tiste najemnike, ki so na odpoved pristali. To je potrebno raditega, ker so ti najemniki pristali na odpoved očividno računajoč na to, da po 1. novembru nastopi razpolaganje s svobodnimi stanovanji in da bodo raditega drugo stanovanje tudi našli. To predpostavko pa novi stanovanjski zakon odpravlja vsaj za tiste slučaje, v katerih so najemniki računali z enim od dosedaj zaščiteneh stanovanj. Nujno je torej bilo treba

zavarovati pred deložacijo najemnike,

ki so pristali na odpoved, računajoč s stanovanji, katerih pa vsled novega stanovanjskega zakona morda od 1. maja ne bodo mogli zasesti.

Poleg dosedanjih odpovedi stanovanj, ki ostanejo po novem načrtu v veljavi, dopušča novi zakon gospodarjem, da od 1. novembra do 1. maja poljubno odpovedo, kadar hočejo, samo da smejo odpovedano stanovanje v tem času oddati stranki, ki že danes uživa zaščito. Praktično pomeni to, da je dana gospodarjem in najemnikom od 1. novembra do 1. maja

popolna svoboda, tako v izbihi najemnikov kot stanovanj.

Dodeljevanje stanovanj odpade popolnoma. Da pa se bo izmenjava stanovanj, oziroma strank, kot je zakon predvideval, dejansko vršila postopno že pred 1. majem, je v zakonskem načrtu določeno, da mora najemnik, ki mu je stanovanje odpovedano, v roku treh mesecev najti drugo stanovanje, drugače mu lahko povzroči gospodar najemnino za eno četrtino. Namen te odredbe je torej preprečiti, da bi najemniki, katerim je gospodar odpovedal stanovanje, mirno čakali 1. maja, izkoriščajoč naredbo, da jih ni mogoče prej deložirati. S tem bi taki najemniki preprečevali izmenjo strank, oziroma stanovanj pred 1. majem, in zato zaslužijo kazni v obliki povračila najemnine. Če je ta odredba dovolj stroga in se bodo najemniki tudi sami potrudili, da si poiščejo izmed zaščiteneh stanovanj, ki so v zakonskem osnutku vsa samo zanje rezervirana, potem bo 1. maja število neizvršenih stanovanjskih odpovedi razmeroma majhno in prehod v normalno stanje ne bo za nikogar tako občuten, kot po dosedanjem zakonu.

Tretjo nalogo sem hotel najprej rešiti s tem, da bi se v zakonu določilo, da sme sodišče v stanovanje, katero bi bilo nad tri mesece nepretrgoma prazno, vseljavati proti zmerni najemninj stranke brez stanovanj, ki imajo po dosedanjem zakonu pravico do stanovanjske zaščite. Misel je bila ta: Če damo hišnim gospodarjem popolno svobodo razpolaganja, smemo od njih vsaj to zahtevati, da dajo svoja stanovanja proti primerni najemni ljudem na razpolago. Ne sme se dogajati, da bi bila cela vrsta stanovanj praznih, cela vrsta družin pa brez strehe, ker ne zmorejo zahtevane najemnine (ta stvar bi imela zlasti za Belgrad zelo velike posledice). Posledica te odredbe bi bila, da bi lastniki praznih stanovanj hoteli ta stanovanja pravočasno oddati, da bi ne prišlo do prisilnih vselitve, in bi se

cene stanovanj hitreje prilagodile

današnjemu ekonomskemu in socialnemu stanju. Obenem pa bi bilo s tem preprečeno, da bi po 1. maju cene za stanovanja po starih hišah nesorazmerno poskočile, kar je sicer neizogibno. (Zakaj ni mogoče vprašanja najemnin rešiti uspešno na drug način, kot bi n. pr. bilo z maksimiranjem najemnine v starih zgradbah, ali s tem, da bi se zahtevanje odesuških najemnin posebej kaznovalo, sem obravnaval v ekspoziciji, ki je bil že objavljen. Ponavljam, da bi bil uspeh ene kot druge teh

odredb za znatni del siromašnih najemnikov prav občuten.)

Toda s tem svojim predlogom sem propadel. Zato mi ni preostalo drugega, kot najti nov izhod. Tega sem našel v določbi člena 6 zakonskega načrta, kjer stoji, da bodo za stanovanja, ki ne odgovarjajo niti najsplošnejšim stavbenim in zdravstvenim zahtevam, tudi po 1. maju veljale dosedanje določbe o dopustni višini najemnine. Ker v teh beznicah in luknjah stanujejo največini najsiromašnejši ljudje, to je delavstvo, bo ta določba pomenila vsaj za nekaj časa zanje znatno olajšavo. Preprečena bo s tem podražitev stanovanja, druga posledica pa bo, da bodo lastniki takih stanovanj hoteli jih popraviti, preurediti za človeka primerno, ker bodo lahko šele potem zahtevali najemnino, kakršno morejo doseči v svobodni konkurenci.

Ta določba je tudi sicer brez dvoma upravičena, ker so ravno te vrste stanovanja splošno razmeroma najdražja, in je tu mnogo več odesušev, kot pa pri stanovanjih srednjih slojev. Seveda bo radi te določbe prizadet kak siromašni hišni posestnik, toda, če kje, velja pri stanovanjskem vprašanju v današnjih razmerah, da ni mogoče ničesar ukreniti, da bi kdo ne bil po krivici prizadet. Če samo podaljšanje stanovanjske zaščite do 1. maja pomeni za najemnike, ki niso imeli sreče, da bi jim stanovanjsko sodišče dosedaj dodelilo stanovanje,

veliko krivico, ki pa je neizogibna,

razen če dopustimo, da gospodarji po 1. novembru pomečejo ven vse nevshečne najemnike, katerih pa je po znani statistiki še zelo mnogo.

Vprašal sem delegacije hišnih posestnikov in najemnikov, naj mi povedo kompromisni izhod iz situacije, da bi ne bil oškodovan ne eni ne drugi, pa sem z obeh strani dobival skoro izključno le enostranske predloge, pri katerih nasprotna stranka ni bila nikdar niti zmerno vpoštevana. Lahko pa rečem, da so mi oboje delegacije, ko sem jim razvil svoj načrt, priznale, da zanje ni sicer popolnoma zadovoljiv, vendar pa tak, da pomeni v tem vprašanju korak naprej. Zato mislim, da sklicujejo ljubljanski hišni posestniki protestni shod mnogo bolj iz principa, da ne bi mogel kdo reči, da so njihove zahteve popolnoma zadovoljive, kot pa iz resnične nevoje nad stvarnimi določbami mojega zakonskega osnutka.

Ljudevit Vencajz, predsednik Društva stanovanjskih najemnikov:

Stališče najemnikov.

Če naj podam izjavo k dr. Gosarjevemu zakonu, predlogu o stanovanjih, tedaj mi dovolite, da jo pojasnim iz dveh vidikov, to je: s principelnega stališča najemnikov in s stališča trenutnih razmer.

S principelnega stališča moram stati slej ko prej na stališču, da se mora zaščititi najemnike tako dolgo, dokler obstoja stanovanjska beda. Mislim reči: po zgledu drugih modernih, demokratičnih držav se morajo zaščititi najemniki tako, da ne morejo postati nikoli objekt izkoriščanja po hišnih lastnikih. V tem pogledu pač ne more zadovoljiti zakon predlog, ker ne upošteva tega dejstva. Drugačito je stališče z ozirom na obstoječe razmere. Stan. zakon bi prenehal s 1. novembrom 1927. Krivičen, nepremišljen, z vsemi hibami trenutnega vstvarjenja oblagodaren zakon se je s famoznim čl. 9. novele sam onemogočil. Zakonodavec stoji pred alternativo, da ali požene tisoče žrtev omenjenega zakona v obup, jih prepusti usodi

ali pa, da podvzame korake, ki naj to zlo omili. S tega stališča pa moram odkrito priznati, da je predlog g. dr. Gosarja edino možen izhod v obstoječih razmerah. Sicer preloži le katastrofo na vremensko ugodnejši čas 1. maja 1928, kajti tudi tedaj bo po mojem prepričanju situacija ravno ista kakor danes, vendar nam daje upanje, da se med tem časom pristopi k smotreni rešitvi tega vprašanja, kar se od prevrata sem ni izvršilo. Konec zaščite najemnikov je pa le mogoč s koncem stanovanjske bede, z zadostnim številom cenenih stanovanj.

Ivan Frelj, predsednik Zveze hišnih posestnikov:

Zakonski načrt nadaljnje stanovanjske zaščite in hišni posestniki.

Za nas hišne posestnike je merodajna edina naša ustava, ki nam jamči lastnino; nadalje člen 1 novele k zakonu o stanovanjih z dne 23. oktobra 1926, ki jasno določa, da s 1. novembrom 1927 preneha omejitev razpolaganja s stanovanji. Prejšnja vlada kakor tudi poslanci so se že leta 1926 pri izdelavi sedanjega stanovanjskega zakona prepričali, da je treba stanovanjsko omejitev opustiti, radi česar so določili v členu 9 stanovanjske novele, da se mora vsak najemnik s hišnim gospodarjem do 1. oktobra 1927 pogoditi glede najemnine po 1. novembru 1927, sicer se mora dne 1. novembra 1927 izseliti.

Najemniki prav lahko sami brez zakona dosežejo, če se sporazumejo s hišnimi posestniki, nadaljnji najem stanovanja, to jim bo tem lažje storiti, ker so hišni posestniki bili vedno za vsak sporazum. Sedaj veljavni stanovanjski zakon je dal hišnim najemnikom celo leto časa, da se pogodijo s hišnimi posestniki za čas od 1. novembra 1927 dalje in večina najemnikov je res vpoštevala člen 9 stanovanjske novele in najmanj 90 odstotkov najemnikov se je pogodilo. Vsi ti uvidni najemniki ne rabijo torej nobenega stanovanjskega zakona ali zaščite in bodo lepo mirno še nadalje ostali v dosedanjih stanovanjih.

So pa tudi nekateri najemniki, ki vsekakor mislijo, da je dolžnost vlade, skrbeti za njihovo stanovanje in radi tega neznanega števila se sedaj naenkrat razburja vsa javnost. Opravičeno razburjenje pa so samo hišni posestniki, ki se jim hoče naenkrat vzeti to, kar se jim je z zakonom zagotovilo. Gospod minister dr. Gosar bi moral organizaciji najemnikov samo povedati, kakor je to storila prejšnja vlada, da ni več govora o stanovanjski zaščiti in stvar bi bila opravljena.

Bojazen, da bi bilo preveč deložacij, ni utemeljena, saj je znano, da na primer ljubljanski magistrat niti pol leta po pravomočnosti ne izvrši niti najnujnejših in najopravičenejših deložacij. Sicer pa bi bilo privoščiti v tem pogledu samo par dobrih besedi dotičnemu hišnemu gospodarju in nihče bi ne bil pozimi deložiran. V Ljubljani za november 1927 je samo 97 odpovedi pri stanovanjskem sodišču, prostih stanovanj pa bo gotovih v Ljubljani za november 258 (138 občinskih, 120 zasebnih). Treba je, da mestna občina ljubljanska, ki zida hiše s prispevki vsega prebivalstva, odda nova in prazna stanovanja v prvi vrsti samo deložirancem.

K načrtu novega stanovanjskega zakona pripominjam sledeče: Zakon je nepotreben, ker so se proti njemu izrekle vse gospodarske korporacije v državi, ki poudarjajo, kaka škoda se godi vsemu gospodarstvu s stanovanjskim zakonom. Če ne bo stanovanjske zaščite, se bo več zidalo in zaslužek bodo imeli skoro vsi stanovi, zlasti pa trgovci, obrtniki in delavci, in s tem preneha brezposelnost. Če bi bil zakon prenehal pred štirimi ali petimi leti, bi bilo danes sto in sto stanovanj več in bi ne bilo več govora o kakih stanovanjski bedi.

Novi stanovanjski zakon je krivičen, ker imajo nekateri hišni posestniki same zaščitene najemnike, ki plačujejo nižjo najemnino, nadalje je krivičen, ker protežira samo nekatere stanove, drugim pa onemogočuje, da bi prišli do potrebnega stanovanja. Prvotno objavljeno načrt je bil nejasen in je hotel spraviti pod zaščito celo novo hiše. Če bi bilo to ostalo v veljavi, bi nihče več ne zidal. Pa tudi sedanji načrt ima še nejasnosti.

Dogovorjeni sporazumi in pogodbe za 1. november 1927 morajo ostati v veljavi, ker jih nima nihče pravico razveljaviti in bi bile s tem storjene prevelike krivice hišnim posestnikom, ki bi s tem izgubili vsako zaupanje do zakonitih določil in spoštovanje do veljavnih pogodb.

Za vse dosedaj zaščitene najemnike je treba določiti desetkratno najemnino, kakor jo je predlagal g. minister Simonovič že za čas od 1. avgusta 1926 dalje in kar so najemniki sami v svojih resolucijah priznali za upravičeno.

Delali smo vedno za sporazum, svarili v našem listu in na vseh shodih proti previsokemu povišanju najemnin, odsvetovali hišnim posestnikom odpovedi, če niso bile skrajno opravičene. V tem smislu hočemo delati tudi dalje, četudi to ni vsakomur všeč in si s tem nakopavamo sovražnike na obeh straneh. Protestni shod smo radi tehničnih ovir preložili, sicer pa bi bili tudi tam povedali, da mora prenehati vsaka stanovanjska zaščita, ker ni v korist hišnim posestnikom in ne splošnosti.

Gradimo stanovanja.

Obrtniška stavbna zadruga.

V počaščenje Krekovega spomina je Obrtniška stavbna zadruga priredila v nedeljo v Rokodelskem domu lepo uspelo zborovanje.

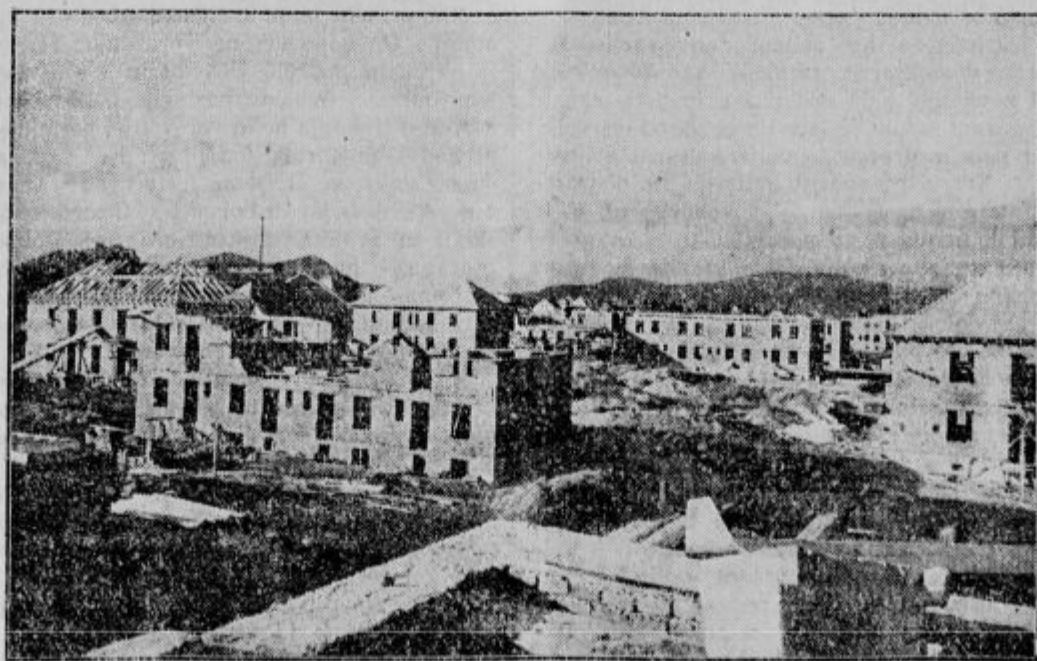
Načelnik g. Pust je v pozdravnem nagovoru pojasnil namen zborovanja in nato podelil besedo g. profesorju Dolencu, ki je v globoko zasnovanem predavanju podal zborovalcem sliko dr. Kreka, prvega ustanovitelja stavbnega združništva v Sloveniji. Izčrpano je orisal tudi zgodovino Slovenskega delavskega stavbnega društva, ki je s požrtvovalnim delom dr. Kreka, Gostičarja in Cilarja postavilo 103 domove. — Načelnik g. Pust se je v prisrčnih besedah zahvalil govorniku za njegov trud, nakar je povzel besedo tajnik Obrtne stavbne zadruge g. Radešček. V skoraj enournem govoru je govornik uvodoma s statističnimi podatki ugotovil žalostno dejstvo, da se brez sistematične državne pomoči rešitvi stanovanjskega vprašanja ne le ne približujemo, marveč se še oddaljujemo. Novosezidane hiše mestne občine ljubljanske so le pomoč v sili in obligacijsko posojilo v ta namen bo komaj moglo kriti tekoče potrebe stanovanj naraščajočega prebivalstva. Na Češkem je stanovanjski bedi končno zloniljena njena ost in to je predvsem zasluga stavbnega združništva, ki se je s pomočjo vladne »Ustredni jednote po reformu bytovou« zmagovito razširilo po celj državi. V nadaljnjem je govornik navajal socialne zakone za pospešitev novogradenj, ki za stavbno združništvo še posebno pridejo v poštev. Ze samo ti zakoni bi začasno zadostovali, ako bi vlada imela dobro voljo, da se ublaži stanovanjska beda in pomaga stavbnemu združništvu, ki je edino v stanu dvigniti privatno gradbeno iniciativnost. Prepričani smo, da bo sedanji minister za socialno politiko, g. dr. Gosar, skušal dati tem zakonom novega duha in na tem temelju podpreti stavbno združništvo v svrhu ublažitve stanovanjske bede, ki bo po odpravi stanovanjskega zakona še posebno občutna.

Načelnik se je zahvalil govorniku, nakar je g. kanonik Stroj utemeljil svoje predloge v obliki resolucije: 1. da se izreče popolno zaupanje in zahvala ministru za socialno politiko g. dr. Gosarju za dosedanje njegovo naklonjenost in delo na izboljšanje stanovanjskega vprašanja z željo, da izvede s pomočjo občekoristnega stavbnega združništva svoj stanovanjski program v ublažitev stanovanjske bede, s katero so obrtniki še prav posebno prizadeti, ker gre tudi za njih obrtne in prodajne prostore, ki ne morejo biti kjerkoli; 2. da se izreče prav topla zahvala tudi g. inž. Dušanu Sernecu, ministru n. r., ki je Obrtni stavbni zadrugi obljubil svojo pomoč, in 3. da se skliče anketa občekoristnih stavbnih zadrug in vseh državnih in samoupravnih faktorjev v Ljubljani, kako pomagati stavbnemu združništvu, da razvije uspešno stanovanjsko akcijo. Vsi ti predlogi so bili soglasno sprejeti ob splošnem pritrdjevanju.

Obrtniška stavbna zadruga si je s tem svojim zborovanjem ne le zaščitela smernice za nadaljnje občekoristno delo, marveč dala tudi potrebno iniciativo za javno pomoč, brez katere na tem polju ne more biti zaželenega uspeha.

Grozdie je obrano

žetev pospravljena in vnovčena. Začne se nakup najrazličnejših potrebščin. Kdor hoče prav dobra oblačila kar najceneje kupiti, naj to stori pri tvrdki DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA. — Zaloga finih sukenj, ulstrov in površnikov.

Graditev mestnih stanovanjskih hiš za topničarsko vojašnico.

Slovenci v Italiji

Državni nameščenci ne smejo čitati slovenskega.

Znamo je, da je v Italiji slovenskim vojakom prepovedano čitati katerikoli slovenski list. Vendar tudi ne smejo biti več naročeni na noben slovenski list. Če pošljejo starši sinu, ki je bil navajen vsaj ob nedeljah vzeti v roke časopis, tudi najbolj nedolžen list, ima vojak velike situacije, ki mnogokrat končajo z zaporom. Enako se sliša tudi državnim nameščencem. Potrebno je, da podarimo, da mislimo pri tem na železniške čuvaje, ki so danes razkropljeni po vsej Italiji, na pisarnice in pometače. Če izvzamemo nekaj slovenskih sodnih uradnikov in učiteljev, drugih slovenskih državnih nameščencem v Italiji ni več. Slovenci uradniki in poduradniki so bili vrženi kratkoma na cesto. Torej tudi državni nameščenci ne smejo dobiti v roke slovenske besede. Pismonoša, ki ga kontrola zaloti, ko čita slovenski list, je izgubljen. Železničarjem pošta zavrača slovenske liste, da si nikače javne naredbe, ki bi to nalagala. Da, fašistična državna uprava je šla tako daleč, da prepoveduje državnim nameščencem celo knjige Družbe sv. Mohorja. Prav te dni je potoval višji uradnik iz Rima okoli vseh slovenskih železničarjev po Italiji in jih izprašal, ali so vpisani v Družbo sv. Mohorja. Izpraševanje je trajalo eno uro za vsakega železničarja in se je vršilo po metodi preiskovalnega sodnika; kakor bi šlo za pravo protidržavno zaroto. Uradnik je hotel skoro prisiliti železničarje, da priznajo, da je Mohorjeva družba politična organizacija. Lansko leto spomlad je vsak slovenski državni nameščenec prejel od svojega šefa posebno informacijsko polo, ki jo je moral izpolniti. Med drugimi je stalo tudi vprašanje, ali je slovenski uradnik vpisan v slovenska politična društva. Drugo je bilo zopet vprašanje, ali je vpisan v Mohorjevo družbo. Ker je Mohorjeva družba cerkvena bratovščina, ker ima od političnih oblastev dovoljenje, da izdaja dobre, v krščanskem duhu pisane knjige, ki jih državna oblastva strogo cenzurirajo, se državni nameščenci pač niso oboje priznati, da so vpisani v družbo. Tako je storilo tudi mnogo železničarjev. In vsi ti imajo danes, to je po poldrugem letu, novo preiskavo. Kakšne namene ima Mohorjeva družba, prav dobro vedo primorski prefekti in tudi rimska vlada. Zadostuje pač gotovitev, da je to verska bratovščina. Jasno je, da hoče državna uprava s prepovedjo slovenskih listov in knjig le izolirati slovenske državne nameščence, razstresene po vsej Italiji, preprečiti hoče vse stike med njimi in domačo grudo, da jih čimprej postalitajni. Slovenski tisk je nevaren samo radi tega, ker je še slovenski. V drugo je bajka, ki jo hočejo fašisti premisljivo izrabiti.

Na boben!

Ni še zima tu, komaj žetev in trgatve sta pri kraju, pa že trka na vrata slovenskega kmeta lakota. Groznaka suša v Istri in Krasi je uničila skoro vse pridelek, v Brdih, na Kobaridskem, pas od Gorice proti Črničam je opravila svoje delo toča. Revalutacija lire je vrgla cene živin in lesu skoro za polovico. Menda Primorska še ne pozna leta, ki bi ji prineslo tako črno gospodarsko bežo. Dohodkov ni, ker ni mogoče vnovečiti ni tega, kar je kmet pridelal. Toda denar mora biti. Davkar je neizprosni. Davki se z neusmiljeno strogostjo pobirajo dalje. To so davki, ki se niso znižali niti za stotinko. Kaj pomaga kmetu znižanje davka na premoženje, ki zadene predvsem industrija in uradnika, kaj mu pomaga znižanje državnih davkov, ki itak niso visoki? Kmetu kar žro denar občinski davci, občinske in deželne doličane, a ti so ostali neizpremenjeni. Pobiranje davkov je v Italiji izročeno zasebnim podjetjem, tako si država lažje umije roke. Večkrat smo že omenili, kakšne nečestitosti, lahko bi rekli sleparije, se dogajajo pri pobiranju davkov. Nešteto služajev je, ko mora kmet plačati isti davek dvakrat. Dvakratno pobiranje davka je prišlo skoro že v prakso, kakor da bi podjetje ali vsaj njegov uradnik spekuliral na to, da bo kmet zgubil pobornico ali da ne bo niti opazil — ker ne zna italijanskega jezika — da gre za davek, ki ga je že plačal. Še bolj je v teku sedaj, ko so sekvistri na dnevnem redu, druga spekulacija davkarjev. V vsi Z. na Vipavskem je dal občinski načelnik v nedeljo razglasiti, da pride davkar pobirati davke v turek, kakor običajno. Kmetje, ki so imeli opomine, so menili, da bodo lahko plačali davke v turek, da se tako izognejo rubežu, ki je združen z novimi stroški. V turek davkarja ni bilo, pač pa je prišel v sredo rubit. Denarja ni hotel več sprejeti, češ da so opomini že zapadli. Kmetje so protestirali, ker je bila do sedaj praksa taka, da teče termin opomina do dneva, ko pride davkar pobirati davke. Vse ni nič pomagalo. Kmetje so morali plačati davke in stroške za rubež. Gostilničarji in trgovci, ki so v takih zadevah bolj zvedeni, so hiteli plačati davke na

pošto, ko so zvedeli, da je prišel davkar rubit. Ko se je pozneje oglašil pri njih davkar in jim izročil listino o rubežu, so mu ti pomohli pobornico poštne urada o plačnem davku. Mlademu davkarju se je na obrazu bralo, da mu ni prav. Rad bi bil kj več zaslužil. Od vsakega rubeža mu da pojete lep odstotek, pa tudi podjetje samo ima interes na tem, da čim več rubi, ker mu rubeži nesejo. Kaj je kapitalist, ki je prevzel pobiranje davkov, ako gre tudi pol slovenskih premoženj na boben! Kmet vidi, da se mu očitno godi krivica, pa si ne more pomagati. Nikogar ni, ki bi ga branil. Občinski načelnik bo potegnil vedno z davkarjem; slovensko časopise v Italiji ne sme o teh manipulacijah niti izgovoriti. Trpi in se tolaži: Bo šlo, dokler bo moglo, še ne pojdem v Ameriko. Pa je goš. Mussolini rekel v enem izmed njegovih zadnjih govorov v parlamentu: Kmetiči denar je svet!

Nov župnik. V nedeljo 16. oktobra je bil slovesno ustoličen za župnika predmestne župnije na Katinarji v Trstu č. g. Hubert Leiler, dosedanji župnik upravitelj. Slavnost je nadvse lepo uspela; navzoč je bila velika množica vernikov, da vsa niti niti prostora ni dobila v cerkvi. Slavnostni govor je imel monsignor Slavec iz Trsta. — Katinarja je bila povišana v župnijo leta 1892. Do zdaj sta tu župnikovala g. g. Kosec in Steržina.

Odlikovanje raznarodovalne akcije med Slovenci. Na zadnjem kongresu »Dante Alighieric« družstva za širjenje italijanske kulture, je bilo sklenjeno, da se izroči tržaški sekciji srebrna svetinja v znak priznanja za uspešno delovanje. Tržaška sekcija družstva »Dante Alighieric« vodi znano društvo »Lega Nazionale«, ki vzdržuje 72 otroških vrtcev po vsem Primorskem, v katerih se potujče slovenska mladina. Senzor Pitacco, bivši tržaški župan, ki je obremen predsednik družstva »Lega Nazionale« je po nalogo kongresa izročil svetinjo tržaškemu odboru.

Strah pred črno srajco. Sporazumno s fašističkim tajnikom je občinski tajnik v Klanec sklical nabornike iz cele občine na sestanek. Fantje so prišli. Fašističkim tajnik g. Chiurco je fantom razložil, kako velikih ugodnosti bodo deležni, ako se udeležijo predvojskih vaj. Povedal je mladim, da bodo dobili tudi puško; med vajami pa bodo morali nositi fašistiško čepico in črno srajco. Ko je tajnik omenil črno srajco, je eden izmed fantov šepnil drugemu dokaj glasno: Rajše kakor oblečen črno srajco, bom služil pri vojakih tudi 30 let. Tajnik je tedaj planil proti mlademu in ga prišel klofutati; nazadnje ga je vrgel na cesto. Med tem so jo pobirali domov tudi ostali fantje. Tako je žalostno končal poskus tajnika Chiurca, da bi ujel slovenske fante na svoje limonice. Saj je jasno, da mu ni šlo zato, da olajša fantom vojaško službo, ampak ga jih potem predvojskih vaj spravi v fašistiško stranko. Ne dolgo od tega je ta gospod stopil h kmetu, ki je imel sina pri vojakih, in mu dejal: Ako se vas sin vpiše v stranko, ga oprostimo vojaščine. Kmet se je nasmešnil in odgovoril: Fant je mlad, naj le služi pri vojakih. Oba dogodka nam kažeta, kako vabljivih sredstev se fašisti poslužujejo, da bi spravili Slovence v fašistiško stranko. Ni jim mar, če pri tem trpi državna avtoriteta in ugled državnih ustanov in zakonov.

Kdo z nami ~ kdo proti nam?

Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo bodo jasno pokazale, kdo je z nami in kdo proti nam. Somišljenike prosimo, da si natanko zapomnijo, kdo je nam oddal glasovnico, kdo pa nasprotnikom. Potem pa držite povsod: Svoji k svojim.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Radio. Osnovni pojmi o radiotehniki s 214 slikami k besedilu. Spisal prof. Leop. André. Broš, Din 60, vez. Din 76.
Parni stroj in parna turbina. Knjiga za strojnike in obratovodje. — Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez 80 Din.
Parni kotel. Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov in delovodjem. Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez. 30 Din.
Ojačen beton. Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. Spisal inž. Jaroslav Foerster. Cena 12 Din.
Praktična perspektiva. Spisal inž. arh. Rado Kregar. Cena 43 Din.

Ruski mislec Berdjajev o boljševizmu.

Izvajanja Berdjajeva o boljševizmu so za nas izredne važnosti. Berdjajev vidi v boljševizmu ono edino, pa čeprav demonsko silo, ki je v stanu zbuditi Evropo iz njene preteklosti. Vselej pojava boljševizma stoji danes Evropa pred odločilnim vprašanjem za vso bodočnost.

Boljševizem je simptom one vsesplošne krize, ki naznanja polom sveta novejšje zgodovine. Tema novejšje evropske zgodovine je bila — svoboda in samoodločba človeka, z eno besedo: humanizem. Toda ta nova doba je problem prostosti napačno rešila; rešila ga je individualistično kot formalno pravico posameznika do samoodločbe in kot autonomijo vseh kulturnih in socialnih sfer.

Na vprašanje: »Zakaj in v čigavem imenu naj se izvrši ta osvoboditev?« ni nova doba znala najti nobenega odgovora; kajti človek ne more biti samemu sebi cilj. Ta rešitev tega problema v zmislu individualističnega humanizma je vodila do popolnega razkroja življenjske skupnosti, vodila je v atomizacijo, v ločitev posameznih življenjskih skupin in v popolni razkroj pristnega osebnega življenja. Nastalo je vsesplošno podružbljenje in mehanično združevanje atomov in interesu skupnosti vseh mogočih vrst — razvil se je nujno zapadni, marksistični socializem. Tako imamo danes nekakšno brezpredmetno kulturo in družbo, ki ne ve, v čigavem imenu in zakaj

obstoja. In končno je gospodarsko življenje, ki služi samemu sebi, osvojilo nadmoč čez vse ostalo življenje evropske družbe in je v 19. stoletju napravilo iz suverene države le orodje svojih imperialističnih tendenc.

Mi živimo v katastrofalni zaključni dobi te epohe: racionalistična vzgoja, individualizem, humanizem, liberalizem, demokracija, narodna država, imperialistična politika, kapitalistični gospodarski sistem, razredni boj — vse to se nabaja danes v zaključni krizi.

Oglejmo si kot primer demokracijo. Moderna demokracija razglasa narodovo voljo kot suvereno, toda ona ne ve in ne more vedeti, v čigavem imenu se izjavlja ta narodova volja, ona neče podrediti te volje kakemu višjemu cilju. Nikjer ni opaziti kriterija za očuvanje kvalitete te narodove volje, kriterija ni, ki bi sodil o pristnosti in nepristnosti, s katero se izraža narodova volja. Demokracija ne pozna Resnice, vsled tega prepušča odločitvi večine, ki naj odloči, kaj je resnica in kaj ni. Ta demokracijski optimizem popolnoma spregleda možnost, da se narodova volja prav lahko odloči tudi k slabemu in da večina lahko brani in zastopa neresnico in laž, medtem ko se zatira pristnost in resničnost skupno z manjšino. Skratka: demokracija ne daje nobenih garancij, da stremi narodova volja k svobodi, ne pa k popolnemu uničenju svobode.

Važna je torej le kvaliteta volje. Dosedanji družabni red se krha in povsod lahko opazujemo pojemanje njegove moči, predvsem pa v popolnem razkroju gospodarskih sil. Delovni razred, ki je dosedaj živel

Dnevne novice

★ Zaupnike in vse somišljenike prosimo najnujnejše, da danes in jutri vse store, kar je le mogoče, da ne gre nobena glasovnica za volitve v Zbornico TOI v izgubo. Hitite s delom, da vas osdeesarski agitatorji ne prehitijo!

★ Reaktiviranje dr. Ladislava Poliča. Na mesto upokojenega dr. Kriškoviča, profesorja prava na zagrebški univerzi, ki je dopolnil svoja službena leta, je imenovan dr. Ladislav Polič, ki je bil l. 1924. iz političnih razlogov upokojen poleg dr. Bazale in dr. Barca. Ta dva sta bila že preje reaktivirana, tako da je sedaj tedanja krivica na vseh treh popravljenjena.

★ Slovenska umetnica pri belgrajski operi. »Balkan« prinaša zelo simpatično pisan odstavek o članici belgrajske opere gdnci Ljubici Sfiligojevi, rojeni primorski Slovenki, ki je dovršila ljubljanski konservatorij in nato kratek čas sodelovala pri ljubljanski operi, potem pri zagrebški in končno postala članica belgrajskega Narodnega gledališča. Sestavek slove med drugim: »Poleg svojega simpatičnega glasu je gdnci Sfiligojeva jako lep pojav na odru. Jako mlada je še, a vendar že predstavlja eno naših domačih opernih moči. — Kot Slovenka je od svojega naroda podedovala ljubezen do lokalne glasbe. V Sloveniji se jako mnogo poje, pesem se neguje, in more se reči, da so slovenske in macedonske pesmi najlepše. V Sloveniji je vsak pevec. V vlaku se čuje pesem, na poljih, po planinah, na ledenikih in zvečer pred planinskimi kočami na visokih gorah. Slovenec je vesel planinec, ki pri vsakem delu poje. Zato je belgrajsko občinstvo simpatično pozdravilo lepo pevko, gdnci Sfiligojevo, ljubi jo, ker nam je prinesla svojo lepo, svežo pesem in tužni smehljaj Istre.«

★ Pevska zveza opozarja vse zbere in pevce, zlasti one, ki so blizu železnice in v ljubljanski okolici, naj nikar ne zamude sobotnega koncerta »Kola«, ker se nameravani ljudski koncert, ki je bil namenjen za 23. popoldne, ne bo mogel izvršiti. Pridite, poklonite se velikim svečnikom pevske umetnosti! — Vstopnice si lahko rezervirate po pisarni PZ.

★ Paralele na osnovnih šolah. Prosvetni minister je opozoril pristojne osnovnošolske oblasti, naj takoj zaprosijo za ustanovitve paralele odnosno imenovanje učnih moči, ako to zahteva preveliko število otrok v razredih.

★ Službena napredovanja v kmetijski stroki. V poljedelskem ministrstvu je podpisan ukaz o povišanju uradnikov in poduradnikov.

★ Knjižnica prosvetnega ministrstva. Prosvetni ministerstvo je odredilo, da se otvori njegova knjižnica od 24. t. m. dalje za vso javnost. Knjižnica bo odprta vsak dan od 8 zjutraj do 9 zvečer in bo vsakomur na razpolago, ki se bo legitimiral. Knjižnica dobiva do 70 domačih in tujih časopisov.

★ Iz prometnega ministrstva. Pomočnik prometnega ministrstva g. Bora Popović je upokojen.

★ Tečaj za zdravnike iz balkanskih dežel. Zdravstveni oddelek Društva narodov je naznanil našemu ministrstvu za nar. zdravje, da želi letos v Zagrebu prirediti tečaj iz higijene za zdravnike balkanskih dežel. Take tečaje prireja Društvo narodov vsako leto, vedno v drugi deželi. Naše ministrstvo je pristalo na to in se tečaj otvori meseca decembra; trajal bo 7 mesecev. Udeležili se ga bodo poleg zdravnikov iz balkanskih dežel tudi zdravniki iz Poljske, Češkoslovaške in Madžarske. Vse stroške nosi Društvo narodov.

★ Psihologijo mladega duhovnika najbolje spoznaš, če bereš Krekova pisma iz dobe bogoslovskih študij, njegove pesmi in dramatični prizor iz te dobe. Izplača se trud, da si ogle-

daš poznejšega velikana v dobi, ko se je njegov silni talent vzgajal v »sobici tihe«. (Krek, Izbrani spisi I, Nova založba v Ljubljani. — Cena 25 Din.)

★ Učiteljska imenovanja. Za otroško vrtnarico v Slovenjgradcu je imenovana Franja Gorišek, nadštevila otr. vrtnarica v Dol. Lendavi II. deklški meščanski šoli v Mariboru sta prideleni Vodušek Marija, učiteljica pri Sv. Barbari v Halozah in Marica Maroh, učiteljica osnovne šole pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah. Učiteljica Marica Kos v Buhaj je premeščena v Podsredo. V Lembergu je imenovan kontraktualni učitelj Josip Rakovšek v Zuzmu, v Šostanju je imenovan Franjo Ložar, učitelj pri Sv. Florjanu v Dolici, v Dolno Lendavo je premeščena učiteljica Ottilija Križ v Narnpljah, k Sv. Marku niže Ptuja je premeščen Ivan Stibler, učitelj pri Sv. Antonu na Pohorju, v Zuzmu je nastavljen za začasnega šolskega upravitelja Ivan Resman, učitelj v Dražgošah, za učiteljico pa Mihaela Resman - Znanec, učiteljica v Orehoviči. V Dolno Lendavo je premeščena učiteljica Jožica Komel v Cankovi, k Sv. Lenuartu v Slov. goricah pa Avgusta Zigart, učiteljica pri Sv. Jerneju v Slov. goricah.

★ Himen. Poročil se je na Brezjah dne 17. oktobra t. l. g. Pavel Božnar, posestnik in lesni trgovec v Polhovem Gradcu, z gospodično Jožefo Rihar, učiteljico. Želimo mnogo veselih in blagoslovljenih let!

★ Društvo kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast ima svoj redni občini zbor dne 12. novembra t. l. v Celju (mala dvorana Nar. doma). Začetek ob 9. uri dop. Vabimo vse tovariše člane, pa tudi druge, ki se zanimajo za pospeševanje kmetijstva, da se občnega zbora polnoštevilo udeleže. Polovična vožnja odobrena!

★ Župni urad v Bos. Dubici se obrača na prijatelje in dobrotnike s prošnjo za kako podporo. Cerkev je zelo siromašna in si ne more kupiti niti zvonov, tudi vsa oprava v cerkvi je zelo pomanjkljiva. Zeli si nabaviti predvsem en zvon. To župnijo je ustanovil leta 1883. slovenski duhovnik Valentin Lah, ki je tu tudi umrl kot žrtev svojega poklica, zadet od revolverske krogle. Darovi naj se pošiljajo na: Rimokatoliški župski ured v Bos. Dubici.

★ Krekova mladina na Viču ima nocoj ob 8 sestanek s predavanjem v Društvenem domu na Glincah. Pridite polnoštevilo!

★ Gornji Jadran, list za gospodarsko povzdigo gornjega Primorja, je prišel izhajati 16. oktobra na Sušaku. List bo izhajal tedensko.

★ Zaniniv sklep zagrebškega občinskega sveta. Pravni odsek zagrebškega občinskega sveta je na svoji seji dne 19. t. m. sklenil, da občina vloži na državni svet tožbo zaradi uničenja mandatov treh občinskih odbornikov, izvoljenih na listi republikanske zveze delavcev in kmetov.

★ Ženska volilna pravica v Južni Afriki. Južnoafriški parlament v Kronštatu je sprejel zakon, ki daje ženskam volilno pravico.

★ Napad na osebni avtomobil. Dne 16. oktobra zvečer okoli 9 se je vračal iz Hajdina pri Ptuj osebni avtomobil z igralci od tamošnje predstave. Kat. izobraževalno društvo pri Sv. Barbari v Halozah je gostovalo na hajdinskem odru in so se ti igralci vračali zvečer nazaj v Haloze. V vasi Stojnici pri Ptuju pa so neki hudobneži napeli od plotu do plotu čez cesto žično oviro. Naenkrat je pošlo, kakor da bi kdo vrgel kamen v šipe, na kar je ugasnila luč. Našla se je močna bodeča žica, zamažena v avto. Avto ni mogel priti dalje, kot da je bila luč zopet popravljena. Ako bi na pr. pridirjali konji z vozom, bi se živina pobila, g. šofer pa je k sreči vozil previdno in počasi, da se ni zgodila hvala Bogu večja nesreča. Zločinci so zbežali. Zadeva se preiskuje.

★ Drzen poštni rop v Rušah. V sredo zvečer ob pol 8 je bil izvršen na cesti med Rušami in železniško postajo Ruše drzen roparski napad. Poštni sluga Franc Levanič je nesel kot običajno vsak dan, pošto vrečo k večernemu vlaku, ki vozi proti Mariboru. V vreči je bilo v sredo zvečer 38.500 Din. Ko je prišel izven vasi mu je prišel od postaje nasproti v temno oblečen visok neznanec, pokrit s sportno čepico. Brez vsake besede je stopil k Levaniču ter ga bliskovito udaril z enc

Loterija društva

»Trgov. akademija v Ljubljani«

se zaključil 30. oktobra 1927.
27. oktobra neplačane srečke ne igrajo!
Kdor kupi šele na prigovarjanje, ima navadno največjo srečo. - Hitite in kupite!
Srečke po 10 Din, dobitkov 885 od 50 do 100.000 Din.

enico pozna in ji zavestno služi. Ta izbrana manjšina ima vso moč. V tem oziru je boljševizem na svoj način aristokracija. Toda on gre dalje: v imenu prave proletarske volje — pravi on — se sme empirični proletarijat, nevedno maso prisiliti k uresničenju ideje. Pravico do izražanja svobodne volje ima samo izbrani del proletariata. Boljševizem je torej principielno netoleranten: on zanika svobodo odločanja in svobodo vesti; njega ideal je konfesionalno prisilna država po zgledu Dostojevskijevega »Velikega inkvizitorja«.

Boljševizem zahteva popolno podreditve družbi in kolektivnosti, v čigar imenu se mora žrtvovati vse osebno življenje.

Nekaj je gotovo: boljševizma ni mogoče pobijati z buržuaznimi idejami. Kajti evropsko meščanstvo nima pravice govoriti v imenu kakega duhovnega principa — za to je izgubilo vsako pravico.

Le moč obnovelega vstvarjajočega krščanstva se lahko uspešno zoperstavi boljševizmu. Cilj in vsebina boljševizma je: socializacija produkcije, gospodarska enakost in organizacija produktivnega dela. Krščansko stališče pa je, da ne more biti cilj in vsebina življenja nikdar socialna in politična. Nobena socialna ekonomska, niti politična ideologija ne moreta tvoriti prave vsebine, brez podreditve duhovno-religioznemu cilju, ki ga mora človeštvo uresničiti. Ni take najvišje ideje in sile, ki bi bila upravičena zatirati svobodo vesti in samoodločbe, kot to dela boljševizem in kot si to prizadevajo v imenu države, naroda in družbe nekatere struje tudi v Evropi.

roko v obraz, z drugo pa je pograbil vrečo, jo iztrgal Levaniču iz rok ter urno izginil v temi v smeri proti gozdu. Levaniča je udarec s tako silo zadal, da se je šele po preteku nekaj sekund zavedel, kaj se je zgodilo. Hitro je zbežal nazaj na pošto ter s poštarico poklical orožnike, ki so se podali takoj na mesto napada. Tam so našli še Levaničev klobuk, o napadalcu pa seveda ni bilo nobenega sledu. Kmalu se je javil orožnikom neki deček, ki je videl neznanega moškega, oblečenega sliče, kot ga je opisal Levanič, v gozdu v bližini broda ob Dravi. Se v isti noči je bila o napadu obveščena mariborska policija in stražniki so vso noč pazili, vendar niso opazili, da bi kaka sumljiva oseba dospela od Ruš v mesto. V četrtek se je podala v Ruše mariborska policijska komisija, ki bo zasledovanje vodila. Ni izključeno, da je napad izvršil kak domačin. Ruše so velik industrijski kraj in med delavci tudi nekaj takih, ki se ne bi strahili sličenega čina.

★ **Napori rešilne postaje v umobolnih.** Člani rešilne postaje v Ljubljani vedo povedati mnogo prijetljajev iz svojega napornega poklica. Včeraj sta nam pripovedovala g. Zdravič, vodja rešilnih ekspedicij in g. Zagar, šofer rešilnega avtomobila, kako napore sta imela včeraj poleg ostalih članov rešilne postaje z nekim umobolnim v hribovski vasi Padež nad Borovnico. Rešilna postaja je bila dopoldne ob pol 10 poklicana, naj odvode tega umobolnega v umobolnico. Ali blaznež se je ob prihodu rešilnega avtomobila zabarikadiriral v hlev, nakar se je pričelo obleganje. Ne z lepa in ne z grda se ni dal izvabiti iz svojega zavetišča. Vse poskuse, da bi ga prišli, je junakovo preprečil z vilami, katere je vihal okoli sebe. Član rešilne postaje g. Walland se mu je hotel približati od zadaj, toda norec je to opazil in ga sunil krepko z vilami v prsa. Trdo suknjo je zabranilo, da ni norec predrl reševalcu prsa. G. Zagar je poskušal noreca ustrašiti s slepimi strelji, ali ta se ni dal zbežati. Reševalnim članom so se pridružili še kmečki fantje iz vasi, toda kljub ogromni premoči se reševalcem ni posrečilo dobiti nevarnega blazneža v pest. Naveličani vseh naporov so se morali člani rešilne postaje pozno zvečer umakniti in oditi brez vsakega uspeha v Ljubljano. Ta dogodek spričuje, v kako veliki nevarnosti in s kakimi napori morajo člani ljubljanske rešilne postaje pogosto izvrševati svoj poklic.

★ **Napad na 19letno dekle.** V torek 18. t. m. je šla 19letna K. Z. iz Kleč v Vičmarje na vlak, ki odhaja okoli 7. zjutraj proti Kranju. Onkraj steze, ki vodi preko njiv na poti proti Poljanam jo dohitel neznan moški, katerega je prej Z. videla, ko je stal pod drevesom, jo prime in podere na tla. Z. se je napadalec krepko branila in klicala na pomoč. Klicanja pa se je napadalec le prestrašil in pobegnil v smeri proti Savi. Pograbil je hitro še ročno torbico, katero je Z. vrnil od sebe, ko se je branila pred napadalcem. V torbici je imela 120 Din gotovine. Napadanka je drznega napadaleca spoznala ker je svoj čas služil za hlapca v Klečah. Zagovarjal se bo za svoje dejanje pred sodiščem.

★ **Zrtev stekline.** Te dni so pripeljali v zagrebško zakladno bolnico delavca pri mestnem vodovodu Matija Voglarja, roj. 1884. v Majšperku pri Ptuj, v zadnjem štadiju steklosti. Med kratkim odmorom besnosti je Voglar povedal, da ga je pred tremi meseci njegov lastni mali psiček malo oprasnil. Voglar se je za to niti zmenil ni. Kasneje so se pojavile bolečine, a sedaj ve sam, da zanj ni več rešitve. Prosil je, naj poskrbe, da dobi njegovo obleko njegova žena, ki stanuje v Stoječah pri Ptuj. Voglerjevo stanje je brezupno.

★ **Zdravstvo.** Proti slabostim, napenjanju in zavihanju, gastričnemu glavobolu, medlosti in izčrpanosti vsled prenapora, po slabi pitni vodi in nevarnem sadju, se priporoča kot najbolj zanesljivo zdravilo rastlinski liker grenki »Kavčev Florianc«. Preskrbite svojemu domu steklenico tega uobhodnega domačega zdravila.

OBLAČILA TVRDE J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ **Tovarna »Peko«** prodaja večjo množino različnih čevljev z malimi greškami po zelo znižanih cenah, dokler traja zaloga v lastni prodajalni Ljubljana, Breg 20, na kar se interesente vladno opozarja.

11. Dobro se poznajo v skladi
laški makaroni bleđi,
vse drugače so napete
naše jajčce

Pekatele

(Dalje prih.)

Ljubljana

© **Somišljeniki, na delo!** Danes začno razmašati pismo noše glasovalne listine za obrtni odsek zbornice TOI. Takoj vsi na delo, da tudi ena glasovnica poštenjakov ne pride v roke demokratov in njih nasilnih agitatorjev. Na delo brez odlašanja!

© **Oratorij sv. Cirila in Metoda,** ki ga bo pelo jutri v Unioni najboljši zagrebški društvo »Kolo«, je še rokopis. Zanimivo je vse, kako dejstvo, da je pisal skladatelj to edino partituro, ki jo je »Kolo« v 200 izvodih za svoj zbor razmnožilo in lično vezalo, brez vsakega koncepta kar na čisto s kemijsko tinkto za tisk in je to njegov edini rokopis celega oratorija. Ko je imel izgotovljen začetek, je srečni slučaj nanesel, da je dobil prve strani v roke novi pevovodja »Kola« g. Srečko Kumar. Ta je spoznal takoj veliki pomen dela in je znal pridobiti »Kolo« za to, da je takorekoč naročilo nadaljevanje dela in si zavarovalo prvo proizvajanje. Žrtve, ki jih je žrtvovalo dobri stvari »Kolo«, so neizmerno. A zavest ima, da je s svojo požrtvovalnostjo omogočilo izvršitev dela, ki je gotovo v svetovni glasbeni literaturi edino svoje vrste brez para. Nemci ga žele slišati še ponovno in v Frankfurtu in v Berlinu in na Dunaju, Čehi ga žele v Prago itd. Kako naj se oddolžimo »Kolu« za izredno priliko, ki nam jo bodo nudili v soboto? Prišli bodo k nam v gotovi zavesti, da bodo morali poleg napora in izgube časa žrtvovati tudi še gnotno k temu koncertu, a tudi tega se ne ustrašijo. Njihove slavne tradicije in prelepi uspehi jih ne puste v miru doma. Pozdravili jih bomo v soboto v pravem razumevanju in

pojmovanju njihovih žrtv prav pristržno in jim ohranili prav iskreno hvaležnost!

© **Skioptično predavanje.** Drevi ob osmih bo predaval v veliki dvorani hotela Union g. Janko Mlakar o svoji letošnji turi na Matterhorn in Monte Rosso. Vstopnice v prid Aljaževi kapeli se dobe v predprodaji v unijonski trafiki, zvečer pa pri blagajni. Predavanje bodo spremljale zelo lepe skioptične slike.

© **»Zlatorog«** na Ljudskem odru. V nedeljo, dne 23. oktobra 1927 ob pol 8. uri zvečer vprižori Ljudski oder romantično igrano »Zlatorog« s plesi, godbo in petjem. Igra sama na sebi je vredna, da si jo vsakdo ogleda. Videli bo idilično življenje po planinah, smejal se šegavosti starih pastirjev in lovecev, videl kam pripelje strast in pohotnost, pohlep po zlatu in blesku. Tragedija nesrečne Anice na vrhu Triglava ga bo ganila do solz. Videli bo krasne kostume rokoko dobe, narodne noše itd. Lepi in originalni so plesi, katere je nalašč za to predstavo sestavil akademik Pino Mlakar. Godba in petje ter sploh vse je usmerjeno planinskemu duhu naših gor. Z ogromnimi stroški je Ljudski oder opremil to igrano, samo da bo predstava lepša in slajnejša. Sodeluje orkester glasbenega društva »Sloga«, ves ansambl Ljudskega odra in mnogo članov naših Prosvetnih društev. — Predprodaja vstopnic v Nabavni zadrugi v Ljudskem domu I. nadstr. in v pisarni Ljudskega odra II. nadstropje istotam od 4. do 7. ure zvečer.

© **V soboto ob šestih zvečer** pride sto pevcev in pevki hrvaškega pevskega društva »Kolo« iz Zagreba v Ljubljano, kjer pride ob 8 zvečer koncert. Njim na čelu stoji odbor »Kola«, skladatelj dr. Božidar Širolo in dirigent Srečko Kumar. Pevski zbor Glasbene Matice jih korporativno pozdravi. K sprejemu dragih gostov vabimo ljubljansko občinstvo.

© **Zupa Jugoslovanske pevske zveze** vabi vsa včlanjena društva k sprejemu bratskega društva »Kolo« iz Zagreba, ki se pripelje v soboto ob šestih zvečer iz Zagreba. Vsi pevski krogi v Zvezi včlanjenih društev se vladno vabijo, da se v najobilnejšem številu udeležijo koncerta.

© **Osebnost.** Zdravnik dr. Bojan Pirč je odšel v Severno Ameriko na enoletno specializacijo in proučevanje javnega zdravstva kot štipendist Rockefellerjeve ustanove.

© **III. Prosvetni večer** bo danes ob osmih v hotelu Union. Opozarjamo vse posetnike večerov na vlezanimivo predavanje prof. Janka Mlakarja, ki bo predaval o svoji letošnji turi na Matterhorn in Monte Rosso. Ker je čisti dobiček namenjen za dovršitev kapele sv. Cirila in Metoda v Vratih, zato se tudi preplačila hvaležno sprejemajo.

© **Jezikovne tečaje** za ruščino, nemščino in laščino priredi Prosvetna zveza tako za začetnike kakor tudi za one, ki želijo konverzacije. Oglase sprejema Prosvetna zveza na Miklošičevi cesti 5.

© **Mladinski dom Kodoljevo.** V nedeljo 23. t. m. se ponovi na splošno željo občinstva zelo uspela komedija »Ženitev«. Pričetek točno ob pol 5. popoldne. K obilni udeležbi vabi Dramatični odsek. Na svidenje!

© **Krekova mladina** — Ljubljana ima danes ob 8 na Starem trgu 2-I. predavanje »Graničarje«. Predava torej. France Žužek. Člani vsi in točno. Odbor.

© **Poset pokopališča pri Sv. Križu.** Vsakdo, ki ima svoje na pokopališču, goji željo, da bi mu bila dana prilika jih večkrat posetiti in njihove grobove negovati. Žal pa je pešpot 3 do 4 km dolga, torej naporna za starejše ljudi, osobito pri neugodnem vremenu, ne glede na zamudo časa. Voz stane 50—75 Din in si ga pač le malokdo more privoščiti. Umetnost bi torej bilo, da se električna cestna železnica čimprej izpelje tudi na pokopališče. Gospod vladni komisar si bo pridobil za hvalo vseh občanov, ako bi preskrbel avtomobilsko zvezo parkrat na dan iz sredine mesta do pokopališča, kar bi se podjetniku tudi gotovo rentiralo tako, da bi za revnejše sloje obstajala možnost brez velikih žrtv dospeti na kraj, kjer so našli dragi sorodniki in znanci zadnji pokoj. Posebno bi bilo to umestno za bodoči praznik Vseh svetih in za vernih duš dan. V kratkem se bo itak zgradila na pokopališču mrtvašnica, kar bo promet še bolj pospešilo.

© **Dr. Bleiweis,** specialist za notranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu, se je povrnil in ordinira Kongresni trg 15, od 3. do 5. pop.

© **»Borja dela«** S tem nazivom je označil nedavno neki šaljivce one grobe »brazdelavnice«, ki dan za dnem tabore brez zadrževanja pod postanjem ob Vodnikovem trgu Do 15 jih je včasih. Vmes so eksperimenti, da se jih človek kar ustraši. S čim se preživljajo? Kje dobe denar za pijačo? Čas je, da se ti ljudje spravijo v občine, kamor spadajo; kajti pijanci, ki so vmes in jih je neprestano videti na tem prostoru, ne delajo časti ne Ljubljani, ne Slovencem. Ako si tuji po teh nesrečnih ustvarjajo sodbo o našem mestu, kakšna bo?

© **Zahtevamo preiskavo.** Pod tem naslovom proroča »Slovenski Narod«, da je vojaška komisija vrnila nekemu »klerikalnemu« mesarju pokvarjeno meso in da je namestnik tržnega nadzornika to meso pustil prodajati dalje drugim strankam. O zavedi smo zvedeli sledeče: Vol, od katerega je bilo zadevno meso (pleče), je bil zaklan pretekli ponedeljek popoldne in je viselo v hladilnici mestne klavnice do srede popoldne, ko ga je vojaštvo prevzelo. V tem kratkem času je izključeno, da bi meso v hladilnici osmradilo. Grda laž je, da bi se pleče dalje prodajalo, kajti to pleče se nahaja v hladilnici mestne klavnice, o čemer se lahko vsakdo prepriča. Dotični, ki je zagrešil to lažljivo poročilo, naj pa ne misli, da je zadeva s tem končana.

© **Avtomobili invalidske loterije** v Ljubljani. Pred par dnevi je dospel iz Prage v Maribor prvi del od 25 osebnih petdesetih avtomobilov »Praga«, ki bodo glavni dobitke velike loterije invalidskega združenja kraljevine SHS Srečke se bodo prodajale tudi v Ljubljani po 100 Din. Trije avtomobili so prišli snoci v Ljubljano. Ustavili so se pred hotelom »Union«, kjer jih je obkrožilo s zanimanjem opazovalov. Danes v petek bodo ti avtomobili od 10 ure dalje v propagandno svrhu vozili po Ljubljani. Krasni dobitki so v Mariboru zbudili splošno pozornost in bodo gotovo tudi v Ljubljani pridobili dosti kupecov za srečko.

© **Indiskretna trgovka.** Notico, ki smo jo prinesli v nedeljo pod tem naslovom s tem poprav-

ljamo, ker smo bil napačno informirani. Je to zastopnica zagrebške tvrde, ki je last Slovenca domaćina in se ne bavi s prodajo kakih predmetov za dvojne namene, ampak zgolj predmetov, za katere ima poleg obrtnega še posebno dovoljenje. Nimamo zato nobenega povoda svariiti pred to trgovko, ampak jo kvečjemu priporočati.

© **Javna zahvala!** Strokovno društvo javnih nameščenecv in upokojevecv v Ljubljani je priskočilo na pomoč s podporo bolehnemu reduciriranemu državnemu nameščencu in s tem omogočilo sestrskani obitelji povratek v ožjo domovino. Brez službe po več kot enoletni bolezni sem našel zavetje pri navedenem društvu, za kar se tem potom najpristneje zahvaljujem. — S. S.

© **Zelena papiga** ušla. Pošten najditelj naj jo proli nagradi odda Bleiweisova cesta 4.

© **Mestna občina** je na stavbišču novih stanovanjskih hiš ob Poljanski cesti in nasipu podrla dva divja kosta. Pridobilo se je okrog 15 m razžaganega in cepljenega lesa. Interesanti iz revnejših slojev se vabijo, da se zglase v pisarni gradbenega vodstva na stavbišču omenjene stavbe, ako reflektirajo na odkup tega lesa po primernih cenah.

© **Avtomobilska nezgoda** na ljubljanskem Gradu. Včeraj dopoldne nekako ob pol 11. uri je zdrknil nek avtomobil v sredini vozne poti na Grad v jarek in se z vso silo zaril v zemljo in tam tudi obital. Z najtežjim naporom monterjev najbližjega podjetja se je posrečilo spraviti avtomobil z Grada.

© **Nesrečna starika.** Marija B., 69letna bivša delavka pri neki ljubljanski tvrdki, si je prei tedni po nesrečnem slučaju zlomila nogo. Ker je kolikor toliko okrevala, so jo prepeljali včeraj ob 5. uri popoldne z rešilnim vozom na njeno stanovanje v Lepodvorski ulici 23. V mnenju, da more že rabiti noge, je pričela starika hoditi, toda padla je tako trdo na tla, da si je zlomila še roko. Nesrečno stariko so torej v telcu ene ure prepeljali z rešilnim vozom iz bolnice domov in od tu zopet nazaj v bolnico.

© **Razstava in zaloga pletilnih strojev** vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Zidovska ulica 5.

© **Nogavice** vseh vrst v velikih izbiri in najceneje pri Dobeč-u, Pred škofijo 15.

Za spomin Vernih duš

priporoča Jugoslovanska knjižarna
v Ljubljani cerkvenim zborom:

FOERSTER A.: Sedem pogrebnihi pesmi za mošani zbor. — 10 Din.
HLADNIK I.: Requiem za en glas in orgle. — 16 Din.
KOKOSAR L.: Requiem za nizki glas in orgle. — 12 Din.
MAROLT FR.: Nagrobnice za moški zbor. — Vez. 20 Din, broš. 16 Din.

Maribor

□ **Socialistična lista za občinske volitve** vložena. V sredo so socialisti vložili svojo kandidatno listo za občinske volitve. Nosilec liste je urednik Eržen. Za njim sledijo učitelj Grčar, uradnik Bahum, ravnatelj Ošlak, kotlarski mojster Krajnik, profesor Favaj, tesarski mojster Ivan Mayer, časnikar in uradnik Goloth, uradnik Čeh, kovaški mojster Matija Jurak, zasebni uradnik Adolf Jelen, časnikar Friderik Golob — — — zdaj pa pridejo na vrsto — kdo? — delavci s 13. mestom. Lista je bila objavljena v »Jutru« s pripombo: »Po izidu volitev v Narodno skupščino bi dobili socialisti 12 mandatov.« Po teh računih se bodo delavci lahko obrisali pod nosom. — Lista je zanimiva v toliko, da se je naredil kompromis med obema strujama socialističnih generalov, tako da ni nosilec ne Grčar in ne Favaj, pač pa Eržen kot »nevtralec«. Vendar je Grčar kot »kandidat za župana« na drugem mestu, ker je to zahteva SDS, ki je pripravljena voliti samo njega. Favajeva struja je torej klonila. — Druga zanimivost na tej listi je demokratska kontrola v osebi urednika gosp. Friderika Goloba. Ta je namreč urednik demokratskega nemškega lističa »Marburger Zeitung« in je na — zadnjem, 12. mestu, če jih bo toliko izvoljenih, kakor jih je »Jutro« izvolilo. Je pa res tesna zveza med obema strankama in podrobna kontrola od strani SDS nad delovanjem »svoje boljše polovice«.

□ **SDS** ima tudi že pripravljeno listo za občinske volitve v Mariboru. Nosilec liste je zobozdravnik dr. Kac. Med kandidati so tele važne osebnosti: dr. Lipold, koncipient dr. Vauhnik, dr. Reisman, prof. dr. Strmšek, knjigotržec Weixl, urar Bureš, Kejžar, upokojeni davčni upravitelj Otmar Meglič in gostilničar Andrej Oset. Lista bo vložena te dni.

□ **Socialisti se zagovarjajo v »Jutru«.** Ker smo konstatirali, da se je na podlagi znanega socialističnega letaka in raznih govadb začela hišna preiskava pri delavcih, so se socialisti začeli zagovarjati, včeraj celo v »Jutru«. Pa so ga tukaj oni polomili in ne »Slovenec«. Policija mora preiskovati, ako dobi ovadbe, pa naj bo o tem ali drugim slučajem. Tako je morala tudi v zadevi komunistov. Kriva pa tega ni policija, ampak tisti, ki ovaja. »Jutro« zastoji pere zamorca, ki bo ostal črn kljub svoji rdeči srcaji. Izdajalsko delo socialistov bodo pa delavci tem bolj odločno obsodili, čimbolj ga bo »Jutro« zagovarjalo!

□ **Krčevina** hoče k Mariboru. Mnogi so bili mnenja, da je zadeva priključitve občine Krčevine k mestu Mariboru že toliko dozorela, da letos v tej občini sploh ne bo volitev. To je bilo seveda napačno naziranje. Občinske volitve so razpisane in se bodo vršile 4. decembra. V pismu, ki so nam ga poslali občani, vprašujejo, če so še vaščani! Za enkrat še. Zato je razumljivo, da mestna občina še ni napeljala tja elektrike, da mestna občina ni mogla ustreči prošnji za podporo šole itd. — Volitve v Krčevini imajo značaj skupin za ali proti priključitvi in se, kakor izveemo, v tem smislu tudi sestavljajo kandidatne liste.

□ **Odhod g. prof. Kovačiča.** Gosp. P. Kovačič, katehet in korni vikar v Mariboru, je imenovan za profesorja na celjski gimnaziji ter je včeraj odšel na svoje novo službeno mesto.

□ **Ponovni razpis koncertnega abonmana** v Mariboru. Prvotnemu razpisu koncertnega abon-

mana, ki ga je letos uvedel Koncertni biro Glasbene Matice v Mariboru, se je odzvalo sicer precejšnje število interesentov, vendar so mnogi ljubiteljske glasbene umetnosti ta razpis prezrli odnosedno menda niso imeli zadostnega zaupanja v izredno kvaliteto abonman-koncertov. Nadvse sijajno uspešni otvoritveni koncert Artura Rubinsteina je moral razpršiti poslednje dvome, saj je pisala kritika o njem, da Maribor že preko 50 let ni slišal umetnika tako odličnih kvalitet. Da nudimo prav vsakemu priliko slišati naše izredne koncerte za znatno znižane cene, razpisuje Koncertni biro Glasbene Matice pod istimi, skrajno ugodnimi prvotnimi pogoji ponovno abonma za šest koncertov. Namesto zamujenega Rubinsteinevega koncerta bodo dobili abonenti, ki se bodo sedaj prijavili, drug enakovreden koncert. Naslednji abonman-koncert bo že v soboto, dne 5. novembra 1927 in sicer bo preko 100 pevcev zagrebškega »Kola« proizvajalo Širolov oratorij Sv. Cirila in Metoda, ki ga je z nenavadnim uspehom pelo na letošnjem mednarodnem glasbenem festivalu v Frankfurtu. Kot nadaljnje abonman-koncerte pripravlja Koncertni biro poleg drugih slovitega ameriškega goslača Alberta Spaldinga, s I. darilom pariškega konservatorija odlikovano harfinistino Mme. Enchier in znano solopevko Majo Strozzi-Pečić, torej umetnike, ki bodo drug drugega prekašali. Prvi od petih obrovov za abonma je plačljiv s 1. novembrom. Prijave sprejema trgovina z muzikalijami Josip Höfer, kjer je na razpolago naštir dvorane, po katerem si lahko vsak abonent izbere poljubni sedež, istočasno dobe interese tudi vsa podrobna navodila. Pismene prijave se lahko naslovijo tudi direktno na Koncertni biro Glasbene Matice v Mariboru. Prijaviti se je treba do konca oktobra.

Celje

□ **Mali mož na prste stopi.** Iz zadnjih dveh števil celjske »Nove dobe« izvemo, zakaj je bila potrebna sprememba v uredništvu. Premalo demokratska ali bolje »Jutrovskas« je bila doslej celjska »Nova doba«. Nova komanda hoče to popraviti. Sedaj bodo namreč tudi v Belgradu brali »Novo dobo« in ni dvoma, da se bodo v Belgradu razmere obrnile v demokratsko korist radi novega pisanja »Nove dobe«.

□ **Morda bo odslej drugače...** Ta pobožna želja se je izvila iz obupanega srca ščankarja v zadnji »Novi dobi«, ko je konstatiral, da se zblizujeta Radič in Pribičević. Da bo poslej drugače, kaže že sestava kandidatnih list v celjskem okraju, kjer so skoraj po vseh občinah postavili demokrati in kmeticji (radičevci) skupne liste. Mi smo tega zelo veseli. Sedaj bo naš kmetski lahko uvidel, da ne gre tem ljudem za nikako kmetsko pravdo, za nikako kmetsko politiko temveč za politiko, kakor je je Slovenija do grla sita izza časov PP režima. Da, resnično, poslej bo drugače. Boj za občine se bo vršil zgolj med zavednimi v SLS organiziranimi kmeti ter med izdajalci kmetskih interesov.

□ **Prešerna gospoda.** Tako naziva »Nova doba« tisto inteligenco, ki je obrnila hrbet robovanju žerjavovim generalom in sprevidela, da ji ni mesta v stranki, kjer vlada teror in brezobziren boj vsakomur, kdor si upa misliti s svojo glavo. Vsak je lahko ponosen, ali če hočete »preserenc«, kdor se je otesel kilke.

□ **V nedeljo gremo zopet v Narodni dom!** Predprodajo vstopnic za nedeljsko predstavo Krekove mladine, ki ponovi vlezabavno burko »Robert in Bertram«, vrši Slomškova tiskovna zadruga. Okoličani naj pišejo Krekovi mladini v Celju, hotel »Beli vol«, kakšne in koliko vstopnic naj se rezervira.

□ **Letni občni zbor Društvo kmetskih strokovnjakov** za Slovenijo se vrši v soboto dne 12. novembra t. l. v Celju. Na občnem zboru bo med drugim referiral g. inž. Zidanšek o sedanjem stanju kmetskega nadaljevalnega pouka, gđ. Premrou pa o kmetskih gospodinskih težavah.

□ **Upokojeni železničarji, pozor!** V svrhu podaljšanja legitimacij za l. 1928. naj oddajo vsi upokojeni železničarji, ki stanujejo v Celju in okolici, svoje in svojih rodbinskih članov legitimacije (rdečice) najkasneje do ponedeljka dne 24. oktobra pri celjski postajni blagajni. Istočasno naj oddajo tudi zadnji odrezek poštnega čeka, s katerim so dobili nakazano pokojnino. Obenem naj podajo rojstne podatke (dan, mesec in leto) otrok, za katere imajo legitimacije.

Ptuj

□ **Glasbeni Matici v Ptuj** se je posrečilo pridobiti svetovnoznani godalni kvartet »Zikac« za en večer, ki se bo vršil najbrže dne 8. novembra. Če pomislimo na uspehe, katere ima ta kvartet danes po celem svetu, in če pomislimo tudi, da je »Zikac« kvartet začel svojo karijero s prvim koncertom ravno v Ptuj, računamo lahko z gotovostjo, da bo dne 8. novembra dvorana Glasbene Matice v Ptuj polno zasedena.

Hrastnik

□ **Pogrešajo** že od četrta pretekli teden dalje rudarja Ernesta Pogačnika. Omenjeni dan ga je srečala gđ. Starčeva, ko je šel proti Selanu ter ga vprašala, kam gre. Odgovoril je, da k zobozdravniku. Povabila ga je, naj gresta skupaj, ker gre tudi ona k zdravniku, a on ji je rekel, da gre raje skozi Zidani most. Od tega časa ga ni več nazaj. Mož ima številno družino.

□ **Poročil** se je preteklo soboto rudar g. Lipovšek Ivan z gđ. Pepico Hočvar, članico Kat. prosv. društva in agilno igralko. Novoporočencema želimo obilo srečel!

Dopisi

□ **Iz Sodražice.** Občinske volitve bomo imeli 27. septembra. Naša SLS bo postavila kar 4 skrinjice, vsaka podobna svojo. Šele na peto mesto pridejo SDS arji in za njimi Pucelj. Najbrže bo tudi še sedma skrinjica, vendar se dosedaj še ni zbralo dovolj podpisov skupaj. — Človek je že sezidana in pokrita. Sedaj vrše delo v notranjščini. Mogoče bomo še ta Božič v novi cerkvi imeli službo božjo. Cerkev bo sezidana samo s prostovoljnimi prispevki. Hujskati, ki so v začetku trosili okrog, da bodo stroški cerkve pripisani k davkom so morali sedaj le utihniti.

□ **Podzemelj v Beli Krajini.** V nedeljo, 23. t. m. proslavljamo sedemdesetletnico ustanovitve prve šole v naši občini. To je prvi jubilej našega prosvetnega središča, ki naj pokaže sadove mnogoletnega dela. Dopoldne bo sprejem gostov, svečan služba božja, ob 12 banket, popoldne pa akademiji na šolskem odru, pri kateri sodeluje šolska mladina in prosvetno društvo. Proslava se zaključuje zaključeno prijateljsko zabavo. Ob tej priliki je povabljen vsi udeležstvo in vsi gg. župniki, ki se v tej dobi službovali na šoli; poleg tega tudi predstavniki oblasti, občin in korporacij.

□ **Braslovce.** V nedeljo dne 23. oktobra ob 1. popoldne priredi tukajšnje prosvetno društvo v Društvenem domu na novem odru gledališko predstavo: »Razvalina življenja.« Novi oder je popolnoma gledališko opremljen z bogato električno rasvetljavo in lepo scenografijo.

Kulturni pregled

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Petek, 21. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 22. oktobra: Zaprtlo.
Nedelja, 23. oktobra: IDEALNI SOPROG. Izven.
Ponedeljek, 24. oktobra: HLAPEC JERNEJ. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Petek, 21. oktobra: LJUBEZEN DO TREH ORANZ.
Premierni abonma.
Sobota, 22. oktobra: Zaprtlo.
Nedelja, 23. oktobra: RIGOLETTO. Izven.
Ponedeljek, 24. oktobra: Zaprtlo.

Iz gledališke pisarne. Danes, v petek 21. t. m. se vrši premiera veleznanimive opere S. Prokofjeva: »Zaljubljen v tri oranžice na premierski abonma, v kateri nastopijo v glavnih vlogah prve moči našega gledališča. Kot prva noviteta v letošnji sezoni tega veleznanimive slovenskega dela vzbujajo pri vsaj širši publiki splošno zanimanje, vsaj to ni premiera le za Ljubljano, nego za celo državo. Naše gledališče je peto na svetu, katero si je nadelo nalogo, da izvede to ogromno delo. Opero sta naštdirala gg. Stritof in Šest, sceno po osnutku arh. Kregarja in Vavpotiča je napravil naš priznani mojster Skružny.

Mariborsko gledališče

Repertoar:

Petek, 21. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 22. oktobra ob 20. uri: PYGMALION.
Ab. A.
Nedelja, 23. oktobra ob 20. uri: BAJADERA. Ku-pont.
Ponedeljek, 24. oktobra ob 20. uri: BOBBYJEVA
POSLEDNJA NOČ. (Gostovanje Dunajčanov).
Torek, 25. oktobra ob 20. uri: STRAHOVI. (Go-stovanje Dunajčanov.)

Ljudski oder

v Ljubljani

Začetek ob pol 8. zvečer.

Nedelja, 23. oktobra: ZLATOROG. Otvoritevna predstava.
Nedelja, 30. oktobra: MLINAR IN NJEGOVA HČI.

»ZLATOROG«.

V Trenti živi bogata krčmarica Marina s svojo lepo hčerjo Anico v miru in zadovoljnosti. Veseli pastirji obiskujejo gostilne, prepevajo prelepe planinske pesmice in ves dom je poln njihovega smeha, sreče in zadovoljnosti. Pripovedujejo čudovite pripovedke z naših gora, pravljice o mogočnem in skrivnostnem Triglavu. Zeleno rudnike bogatega benečanskega grofa oskrbuje Rikardo, ki se je že navzel planinskega duha in tega srednega idiličnega življenja po solčnih gorah, koder se človeku duša razveseli, da pozabi teža življenja v dolini in v mestu...

Z vsem srcem ljubi lepo Anico, a spozna, da ima ona rada samo Spika, najlepšega in najdržnejšega planinca, zato vztraja svojo ljubezen in se veseli z Anico in Spikom vred njune ljubezni.

Drzni Spik pride v bajni vrt Belih žena in tam spozna, da ga ljubi Zlatica Bela žena, da »o mi Bele žene zelo naklonjene. Zeleni lovec — posebljena hudoba — vidi, da mu je Spik prekrizal namene z Zlatico, zato ga hoče umoriti.

Pride pa v Trento sam Benečanski grof na oddih in strastno vzljubi Anico ter jo hoče na »ak način dobiti, dasi ga ona ne mara. Preslepi mater z zlato, z varljivim bleškom razkošnih palač. Mui vsa oamamljena od tega, hoče prisiliti svojo ličev v zakon. Tudi grof ji zagrozi, da ubije Spika, ako se ne vda. Revica vsa obupana, žrtvuje sama »be, da ohrani življenje svojemu dragemu. V burnih scenah udarita vkup grof in Spik; obdolži ga uboja enega lovev in ga vrže v ječo, iz katere ga pa rešijo Bele žene. Na svadbi Aničine sestre, ko jo grof zasnubi, pride Spik; grof razjarjen us-eti namj, a s pomočjo Belih žena, mu strel ne škoduje. Marina in grof prestrašena zbežita.

Spika pa tira prisega Marini, da ji navali zlata, da ji bo vid jemalo, v Triglav nad samega Zlatoroga. Bele žene ga svare, on pa se ne zmeni zato, podpihovan od Zelenega loveca, ki ga tira v propast. Po žalostnem slovesu od Anice, ki mu brani, skuteč grozno nesrečo, drvi naprej v smrt. Tudi grof se ne posrečijo njegove nakane, ustreli ga njegov lastni oskrbnik Rikardo. Tako se dovrši vrhu Triglava grozna tragedija.

Naj nihče ne zamudi si ogledati te igre, polne tudi veselih prizorov med šegavimi pastirji in loveci. Občutil bo to srečno idilično življenje v planinah in pozabil na tesnoba mesta.

Predprodaja vstopnic v pisarni Ljalskega odra od 4. do 7. zvečer in v Nabavni zaluzgi v Ljudskem domu I. nadstr. od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne Na dan predstave cel dan samo v pisarni Ljalskega odra II. nadstr.

Razstava ruskega slikarja v Zagrebu. Ruski slikar Aleksij Hanzen je te dni razstavil v salonu E. Uilricha v Zagrebu 50 svojih slik. Vsa ta dela so posvečena morju in njegovih obali, predvsem Dubrovniku. Zagrebška kritika poroča o razstavi zelo laskavo in primerja Hanzena s Crnčićem.

Državni odsek za varstvo humanistične gimnazije se je ustanovil na 56. zborovanju nemških filologov v Göttingenu. Pri tej priliki je izpregovoril tudi pruski naučni minister dr. Becker, ki je odličnega zagonovnik humanistične gimnazije. Rekel je med drugim: »Sodim, da imamo prav to možnost znanstveno in praktično izobrazbe, s katero je človek vedno mož na pravem mestu. Poudarjam to, ker sem prepričan, da brez humanistične izobrazbe ne bi mogli pravilno umevati preteklosti in bi niti ne mogli najti poti do Goetheja ali Schillerja.«

Glasba

»Zbor« št. 9. in 10. Za september in oktober je ta teden izšla nova številka »Zborov«. Uvodoma prinaša številka v glasbenoknjiževni prilogi, ki šteje 10 strani, štiri pesmice Sr. Kosovela (Tih večer), G. Strniše (Delopost), VI. Kapusa (Zenjico) in G. Strniše (Koroško narodno), s čemer revija nudi skladateljem tekste za glasbeno obdelavo. A. Dobroničev članek »Reakcija, depresija u našem muzičkom životu« ugotavlja z veliko besedom, pa malo dejstvi velik razmah »naše muzičke tvorbe« v zadnjem desetletju, kateremu pa je sledila v najnovejšem času »reakcija in depresija. To se kaže v separatizmu in med našimi kulturnimi centri (ki pa v umetnosti od nekdanj vlada! Op. ur.) v tem, da vsak muzik vleče na svoje in da se muziki s kritiko družijo v klike in klikice in da je posledica tega, da je publika postala hladna

napram muziki. Sledi E. Adamičev članek »Slovenske narodne pesmi, ki se tiče glasbene priloge te številke in načina priredb nar. pesmi, dalje dr. A. Schwabov članek »Vigred se povrne — nagrobnični njen žalni značaj in jo izvaja v formalnem oziru na nemško »Freund, ich bin zufrieden«. — Med kroniko prinaša književna priloga pregled glasbenih listov in njih vsebine, pregled novih skladb in izdaj, operno in koncertno kroniko, razne vsebne vesti iz sveta glasbenikov. Iz poročila o sestanku pevovodij in predsednikov ljublj. župe J. P. Z. posnemamo neki interesanten sklep, ki se tiče kritike. Je to, mislim, prvi slučaj, da pri nas umetniška organizacija sklepa o reakciji na kritiko. Poročilo zaznamuje »živahno debato« o »često krivični, enostranski, opisni kritiki, ki slabo vpliva na izvajajoče, bagatelizira pevsko umetnost itd.« Na sestanku se je sklenilo s tem v zvezi, da se »kritikom odgovarja polom časopisov, ter se jih javno opozori na vse nezastužene in neumestne opazke, ter se jih na ta način napravi neškodljive« (primeri staroavstrijski jezik žandarjskih »dinstregmajev«: »sind unschädlich zu machen«). No, če velja ta sklep le res krivični kritiki, je obramba na mestu. Če pa gre tu za atentat naših godcev in pevcev zoper kritiko, posebno utemeljeno sploh, ko vemo, da nikjer na svetu ni toliko samoljubnih ljudi ko med temi, pa takšne sklepe J. P. Z. odločno obojujemo.

Glasbene priloge vsebujejo specialiteto: Slovenske narodne pesmi. Prvi bi odrekli potrebo ponovnega ponatiska, ker jo je vsaj že poprej prinesel že ponatisnjen »Pevec«. Je to znana Hubadova prireditev »Gor čez jezero«. Schwabovi 1. in 2. prileški ne po formi, ne po jeziku ne odgovarja 3. »Slišala sem tičko peti, ki je le variacija one iz Aljažve pesmarice. Dovoljujem si dvomiti v izrazito prileški in narodni značaj te pesmi. L. Zepič objavlja priredbo »Oj dobro jutro mamica«. C. Pregelj »Ena ptička priletela«, Pavčič je za koncert umetno prenaradil belokranjsko »Napičnico«. Prelovec poživljeno postavil »Eno tičko«. Adamič pa je »stiliziral narodno pesem« »Preizkušnja zvestobe«. Ta priredba je od vseh ostalih najbolj zanimiva, moderna in umetna. Iz melodičnih motivov pesmi same je Adamič ustvaril tu polifono, na madrigalsko tehniko XVI. stol. spominjajočo skladbo s sistemom kontrapunktične imitacije. Zetel bi vsem našim, posebno posebnim skladateljem, da se popečejo z te vrste studijem; ta stil ima dovolj skupnih točk z onim, ki se izkristalizuje pred našimi očmi v Evropi danes v novo stilno tvorbo, ki bo skrajna reakcija na zastareli, samo akordično-harmonski način obdelave glasbenega telesa!

Sezite, pevovodje po »Zborih«! Podprite jih krepko!

Knjige in revije

»Hochland«. Z letošnjo oktobrsko številko stopa znana kat. revija »Hochland« v 25 letnico svojega delovanja.

»Zgodovina protialkoholnega gibanja po vsem svetu, zlasti v Sloveniji. Ravnokar je izšla izpod peresa marljivega pisatelja Antona Mrkuna 243 strani obsegajoča knjiga, ki jo je ob 25 letnici protialkoholnega gibanja med Slovenci izdala »Sveta vojska« v Ljubljani. Knjiga vsebuje tudi izredno veliko aktualne statistike iz našega alkoholnega gospodarstva. O delu bomo v kratkem obširneje spregovorili. Knjiga stane broširana Din 44.— ter se dobi pri »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Zbori. Mesečna revija za zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Vsebinsa 9. in 10. zvezka: Glasbeni del. Slovenske narodne pesmi: M. Hubad: »Gor čez jezero«; dr. A. Schwab: »Tri prileške narodne«; L. Zepič: »Oj, dobro jutro mamica«; G. Pregelj: »Ena ptička priletela«; J. Pavčič: »Narodna napičnica«; Z. Prelovec: »Ena ptička priletela«; E. Adamič: »Preizkušnja zvestoba (mešani zbori)«. — Književna priloga: Pesmi i Srečka Kosovela, Vlad. Kapusa, G. Strniše in D. Gorinška. A. Dobronič: Reakcija i depresija u našem muzičkom životu. E. Adamič: Slovenske narodne pesmi (pripombe k današnji glasbeni prilogi »Zborov«). Dr. A. Schwab: Vigred se povrne — nagrobnični? — Naši skladatelji. Pevska društva. Nove skladbe in izdaje. Glasbeni listi. Operna in koncertna kronika. Razno. Listnica uredništva in uprave. — Letna naročnina na »Zbore« 40 Din. Podpirajte jih! — To številko dobe cenj, naročniki koncem tedna. — Kdor ni poravnal naročnine za drugo polletje 1927, je ne dobi več!

Znameniti zgodovinski dnevi.

16. oktobra 1877. je umrl francoski dramatik Theodore Barriere. Njegovo najboljšo delo je ciklus dram »Les filles de marbre« iz l. 1853. Njegova s komiko prepletena dramatična dela so imela velik uspeh.

17. oktobra 1578. se je rodil florentinski slikar Christofano Allori, sin Aleksandra Allori, ki je bil tudi slikar in učenec Bronzina. Najslovičitejšo delo Chr. Allorija je »Judita«. — 17. oktobra 1757. je umrl fizik René Antoine Ferchault de Reaumur, rojen 28. 1683. Najpreje je študiral pravo, nato pa naravoslovje. Iznasel je po njem imenovani porcelan in alkoholni toplomer. Za svoj toplomer je uvedel skalo 80 stopinj. To skalo so obdržali, ko so alkohol nadomestili z živim srebrom. — 17. oktobra 1797. sta Francija in Anglija sklenili mir v Campo Formio. — 17. oktobra 1877. je umrl Gustav Langenscheidt, slovit poznavalec jezikov in založnik. Skupno s prof. Toussaintom sta izdelala posebno učno metodo jezikov, katero pozna vsak gimnazijec. Od 1895. dalje vodi književno podjetje njegov sin Karl. — 17. oktobra 1887. je v Berlinu umrl kemik Gustav Robert Kirchhoff. Leta 1847. je našel zakone pri cepitvi elektr. toka v več vej, kar pomenja razširitev Ohmovega zakona. Skupno z R. Busenom v Heidelbergu je leta 1854. določil spektralno analizo. — 17. okt. 1912. sta Srbija in Bolgarija napovedali vojsko Turčiji.

18. oktobra 1627. so v Torgau na Saksonskem predvajali prvo nemško opero »Daphne«, katero je komponiral Heinrich Schuetz, imenovan Sagittarius. Schuetz je študiral pravo. Deželni grof Moritz von Hessen-Kassel pa ga je pregovoril, da se je poklicno posvetil godbi. Med tridesetletno vojno se je podal v Benetke, od tam v Dresden in v Kopenhagen. Po končani vojni se je vrnil v Dresden, kjer je 6. nov. 1672 umrl. Njegova opera »Daphne« ni več ohranjena. — 18. oktobra 1777. se je v Frankfurtu a. d. Oder rodil Heinrich von Kleist. — 18. oktobra 1827. je kuhar Francois Appert znašel metodo konzerviranja mleka. Appert se je namreč mnogo bavil s konzerviranjem jedil. — 19. oktobra 1812. Umik Napoleona I. iz Rusije. — 19. oktobra 1827. se je v Cambrai rodil francoski kipar Henri Jos. Charles Cordier. Bil je mojster v reproduciranju tipov različnih človeških ras. —

20. oktobra 1677. se je v Lvovu rodil poljski

kralj Stanislaw Leszizynski. Umrl je 23. 2. 1766. v Lunevilleu. L. 1704. ga je Karl XII. postavil za kralja proti Avgustu Močnemu. Po Karlovem porazu pri Poltavi l. 1709. je bil pregnan. Leta 1738. se je odrekel Poljski, obdržal pa je naslov kralja. — 20. oktobra 1877. je angleško-francosko-ruska mornarica v bitki pri Navarino (srednjeveško ime

za grško mesto Phyllos) premagala turško-egipčansko mornarico. — 20. oktobra 1892. je bil afriški raziskovalec Emin paša umorjen pri Kibouge na Lualaba. Po rodu je bil žid. Preje se je imenoval Izak Schnitzer. Po poklicu je bil redovnik. V letih od 1876. do 1882. je raziskoval obmejne kraje do jezer Viktorija in Albert.

Sport

IV. KOLP PRVENSTVENIH TEKEM LNP. V LJUBLJANI.

V nedeljo 23. t. m. se nadaljujejo v Ljubljani nogometne prvenstvene tekme v sledečem razporedu: na igrišču Primorja igra ob 14. uri Primorje in Slavija, za tem ob 15.30 Ilirija in Hermes. Rezervi Primorja in Slavije igra ob 10. dop. na igrišču Primorja, rezervi Ilirije in Hermes ob 10. na igrišču Ilirije. V II. razredu igra Panonija in Reka, in sicer ob 14. na prostoru Ilirije.

POZIV NA OLIMPIJSKI TRENING.

Trening se vrši pod vodstvom ing. Tunold Thorleif Hanssen-a in sicer sledeče: 1. Trening olimpijske smuče vrste v dobi od 20. novembra t. l. do konca januarja 1928. 2. Trening smučskih skokov vsako nedeljo. 3. Štirinajstredni tečaj v svrhu spopolnitve posameznikov v smučski tehniki in sicer v drugi polovici meseca februarja 1928. Interesenti za trening vseh treh skupin naj javijo svoje naslove (neglede na to, da so morja že prijavljeni za olimpijski trening) do 5. novembra t. l. tajniku nemško-tehničnega odbora Jugoslovanske zimske-sportne zveze, F. Kopriva, Ljubljana, Aleksandrova 14 (Palača Trboveljske premogokopne družbe).

Za olimpijski trening naj po možnosti nominira vsak klub vsaj po enega svojih krmarjev. Trenira lahko tudi krajšo dobo, vendar pa to samo do konca decembra. Vstop v olimpijski trening po 1. januarja 1928 ne bo dovoljen. Trening se bo vršil predvidoma v Kranjski gori, Dovjem in Bohinju. Udeleženci, ki bodo absolvirali celotni olimpijski trening, naj bodo bodoci učitelji smučarstva v svojih klubih. Vse stroške oskrbe za dobo treninga nosijo udeleženci istega sami. Preskrbljeno pa bo za najnižje cene.

Proslava olimpijskega dneva v Ptuj. Tudi Ptujčani so nad vse dostojno proslavili olimpijski dan preteklo nedeljo. Dasiravno je vreme nekoliko oviralo, so vendar vse sportne prireditve potekle nad vse lepo, vsaj v propagandnem oziru. Dopoldne se je vršil velik obhod po mestu, na čelu katerega so šli predstavniki in odborniki vseh udeleženi klubov. Nato so sledili: mestna godba, slovenski tenis klub, rokometni odsek SK Mure v Ptuj, hazenske družine Ptuj, srednješolski sportni klub, nogometno moštvo ptujske garnizije, nogometaši, lahkotletci in kolejarji SK Ptuj, kol. društvo »Zvonček«, delavsko kol. društvo. Motoklub iz Ptuj in končno Autoklub iz Maribora. Povorka je nudila jako lepo pestro sliko in občinstvo jo je po vseh ulicah živahno pozdravljalo.

Tudi Poljska odgovorna za ruske dolgove.

v Varšava, 20. okt. (Izv.) Pred kratkim se je z ozirom na rusko-francoska pogajanja o predvojnih dolgovih pojavila misel, da poleg Rusije odgovarja za predvojne dolgove tudi Poljska kot nasledstvena država. Poljski listi sedaj objavljajo sezname o izgubah poljskega privatnega premoženja na ozemlju današnje sovjetske Rusije, od katerega je za vedno izgubljenega za več kot 9 milijard zlatih rubljev brez onega, kar so ruski vojaki uničili na Poljskem med vojno. V posebnem stalnem biroju beležijo vse poljske zahteve napram sovjetski Ruisiji, da jih ob priliki še enkrat prijavijo.

Maršal Pilsudski ni nikoli stremil za diktaturo.

Od najmerodajnejše poljske osebnosti smo prejeli tale prispevek o političnih razmerah v poljski državi, zato lojalno priobčujemo:

Maršal Pilsudski, »duh« današnje Poljske, on, ki je maja 1926 izvršil temeljito izpremembo v razvoju poljskega državnega življenja, že leto dni ministarski predsednik, je vsekakor ena izmed najmočnejših osebnosti današnjih časov. Sovražni so mu oni, ki njegovega dela od bliže ne poznajo ter se dajo varati kakšnim vnanjostim, in pa tisti, ki gledajo na vse s čisto omejenega strankarskega stališča. Značilno je, da nobene dosedanje poljske vlade ni širše inozemstvo tako pozitivno ocenjalo kakor vlado maršala Pilsudskega. Celotno konservativni angleški in francoski dnevniki so pozdravili prevrat Pilsudskega kot neizogibno etapo na poti k stabilizaciji razmer na Poljskem. V tem oziru niti najnovejši ukrepi vlade Pilsudskega, ki se tičejo Sejma (skupščine) in Senata, niso neugodno delovali.

Pariski »Temps« je 24. septembra priobčil članek: »La crise politique en Pologne«, ki priznava, da odgovodite Sejma ni nikakršna kršitev ustave, ter pravi dalje: »Ker so strankarski boji v Sejmu slabili vlado in paralizirali nje delovanje v smeri reorganizacije in ekonomske ter finančne obnove države, je maršal Pilsudski uvidel, da treba centralne oblasti utrditi, rešiti vlado kolikor mogoče neposrednih ali posrednih vplivov strankarskih sporov.

Levičarske stranke, posebno socialisti, so bili naklonjeni majskemu »coup d'etat«. Njih podpora je omogočila maršalu izvršiti načrt, večji konservativno vlado Vitosovo in primorati Sejm k reviziji ustave v zmislu razširitve oblasti prezidenta in vlade.

Maršal Pilsudski nikoli ni stremil za diktaturo. Bilo bi mu lahko po mayskih dogodkih ustaliti osebni režim in če tega ni storil, je storil to le radi tega, ker je hotel ostati v okviru ustave, natančno določujoč oblike svojega sodelovanja s parlamentom.

Slabo vreme je bilo vzrok, da so popoldanske prireditve v množnem oziru zelo slabo uspeli, dasiravno se občinstvo v Ptuj zelo zanima za sport. Najprej se je vršila kolesarska dirka na progi Ptuj — Sv. Vid — Ptuj. Rezultat je sledeči: 1. Ramšak (SK Ptuj) 28.45.2, Ribič (SKP) 30.08 in 3. Strucelj (»Zvonček«) 32.50. Proga je znašala 18.4 km.

Za tem sta odigrali druga družina SK Mure in prva družina SK Ptuj, ki je končala z visoko zmago Ptujčank 2:21.

Po rokometni se je vršila nogometna tekma med rezervno Ptuj in vojaškim moštvo. Vojaki so predvideli lepo igro in zmagali v razmerju 2:4.

Največje zanimanje je vladalo za lahkotletična tekmovanja, ki so izpadla sledeče: Disk: 1. Murn 32.85, 2. Jurkovič, 3. Pavšič. Kroglja: 1. Murn 9.26, 2. Jurkovič. Skok s palico: 1. Pavšič 3.10 (slovenski rekord), 2. Gorjup, 3. Blumenau. Skok v daljavo: 1. Murn 5.73, 2. Pavšič, 3. Jurkovič. Tek na 3000 m: V lepem času 9.19 je zmagal Wallner tik pred Jurkovičem.

14.000 KM V 9. DNEH.

V ponedeljek 10. t. m. je pristalo holandsko pošto letalo v Batavijah na Javi, kamor je bilo odšlo v soboto 1. oktobra z letališča v Amsterdamu. S seboj je imelo pošne pošiljke za Nizozemsko Indijo. Letalo ima tri motorje po 165 KS, sistem Fokker. Pilot Koppen je pri odhodu dejal, da bo 10. t. m. v Batavijah, in je bil. Izredne so bile dnevne etape, kar nam najbolje pove sledeči seznam:

1. okt. Etapa: Amsterdam — Sofija, prevoženi km: 2010 — čas poleta: 11 ur — povprečna hitrost na uro: 183 km; 2. okt. Sofija—Alepo 1550 — 8 ur — 193 km; 3. okt. Alepo—Bušir 1800 — 8 ur — 225 km; 4. okt. Bušir—Karači 1830 — 10 ur — 183 km; 5. okt. Karači—Alahabad 1500 — 8 ur — 188 km; 6. okt. Alahabad—Kalkuta 770 — 5½ ur — 140 km; 8. okt. Kalkuta—Bangkok 1850 — 10 ur — 185 km; 9. okt. Bangkok—Singapur 1600 — 9½ ure — 178 km; 10. okt. Singapur—Batavoja 1000 — 5½ ure — 182 km.

6. oktober je bil namenjen počitku. — Poštni parnik porabi za isto pot 38 dni.

ALPSKA VOZNJA 1928.

Nemški in avstrijski avtomobilni klub imata trdni namen, da vprizorita v bodočem letu velepotno izvedeno alpsko vožnjo. Pogoji za tekmece bodo najtežje vrste, predpisana bo tudi povprečna hitrost. Mislijo na to, da bi povabili k temu tudi druge države in dali tekmi na ta način bolj mednarodno značaj, tako Italijo, Švico, Jugoslavijo. Čas vožnje je določen z osmimi dnevi, v poštvi bi prišla druga polovica junija.

»Temps« izjavlja, da je v državi, ki ima demokratske tendence, vedno jako nevarno, omejevati svobodo besede in kritike, ali dajda, da so pooblastila, na temelju katerih vlada vrši svojo politiko, ji bila dana od parlamenta in da vlada ne zapuša ustavnih tal, če odlaga zasedanje Sejma zato, da prepreči manevre, ki jih uprizarja opozicija v politične svrhe.

»Ne smemo pozabiti,« piše dalje, »da je nesposobnost Sejma za koristno zakonodavno delo bila glavni vzrok mayske krize, ki je povzročila intervencijo maršala Pilsudskega v trenutku, ko je šlo za rešitev Poljske iz notranje katastrofe.«

Predsednik, ki govori pet dni.

Turčija mora biti brezverska država.

v Carigrad, 20. oktobra. (Izv.) Vseh prvih pet dni je na shodu kemalistične ljudske stranke v Angori govoril Mustafa Kemal. Razpravljal je obširno o zgodovini Turčije po premirju in svoje navedbe podpal z dokumentarnimi dokazi. Poudarjal je posebno, da je turška država popolnoma brezverska. Določba republikanske ustave, da je muslimanska vera državna vera, je bila kompromis s starim naziranjem, o katerem se je še pred tremi leti mislilo, da se mora upoštevati. Ta odstavek se bo pri prvi priložnosti črtal iz ustave.

Iz dežele „viteškega naroda“.

v Budimpešta, 20. oktobra. (Izv.) V razpravi proti komunistom je včeraj obtoženec Aleksander Löwi pripovedoval, kako so z njim postopali pri policiji med preiskavo. Rekel je: Devetnajst dni je policija najsmotnejše postopala z menoj. Enega teh dni hočem opisati: Zastopnik šefa političnega oddelka policije dr. Schweinitzer je zahteval od mene pojasnilo, ali je Stefan Vagy komunist. Ker nisem hotel ničesar izpovedati, me je izročil petim detektivom, ki so me mučili. Obesili so me z glavo navzdol in potem prisilili plesati, češ da mi ne bodo otekle noge. Neki židovski detektiv me je hotel pregovoriti kot žida, naj priznam, da se izognem mučenju. Inkvizicija je trajala vedno ponoči. Predsednik: Saj so Vas zdravniško preiskali in niso ničesar našli. Obtoženec: Po 19 dneh so največji znaki mučenja izginili. Med pavzami sem iz sosedne sobe slišal krike tovariša Aleksandra Serenyija, katerega sem poznal po glasu. Mučili so ga tako, da je kričal: »Ustrelite me!«, na kar so detektivni odgovorili, da bo to že opravil preki sod.

v Dunaj, 20. oktobra. (Izv.) Knez Karl Peter Auersperg, ki je imel naslov kočevskega vojvode, je včeraj zvečer umrl na svojem posestvu Goldegg pri St. Poltenu. Zadel ga je kap.

Službe iščejo**ABSOLVENT**

nizje gimnazije, vojašine prost, veče slov., srbohrv. in nemščine, želi primerne službo. — Dopise na upravo »Slovenca« pod: »Vesten« štev. 8280.

Izučena**kuharica,**

vajena gospodinjstva, želim službo v kakem župnišču, tudi izven Slovenije. Imam lepo doto — grem za malo plačo. — Vprašanja na upravo pod »Boljša bodočnost« 8277.

FANT, 19 let star, išče kakršnokoli službo. Naslov v upravi: št. 8340.

Gospodična

želi službo pri otrokih, ali pa bi opravljala vsa lažja dela. Gre tudi na deželo. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Ljubitelja otrok« 8339.

Starejša dekla

išče službo h goveji živini, najraje v bližini Ljubljane. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8365.

Abiturient realke

išče kakršnokoli službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe na upravo lista pod »Abiturient« 8368

Stanovanja**Preselitve**

s pohištvenimi ali plativozovi, brzo in najcenejše špedicija »Slovenia Transport«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36, telefon 2718. 7734

Nemeblvano SOBO

s separat. vhodom išče solid., mlajši gospod; najraje v bližini dram. gledališča. Elektr. luč željena, a ne pojoji. Ponudbe pod »Soliden štev. 8287« na upravo »Slovenca«.

Proste službe**PRODAJALKO**

za trgov. z meš. blagom, samo dobro računarico, takoj sprejem. Ponudbe s prepisi spričeval upravi »Slovenca« pod šifro »Prodajalka« št. 8163.

DOBRE ŠIVILJE

sprejema tovarna dežnikov Josip Vidmar, Pred Škofijo 19, Ljubljana.

SODAR

trezen, zanesljiv, pošten, se sprejme takoj. Prednost imajo oni, ki se razumejo tudi na dela v kleti Pism. ponudbe na upravo pod: »Zanesljiv« št. 8313.

KROJASKEGA**POMOČNIKA**

za velike in male kose, sprejem. Hrana in stanovanje v hiši, plača od kosa. — Franc Peterzel, krojač, Trebelno pri Mokronogu, Dolenjsko.

Sprejme se KOLAR

na dobrem prometu. Začasno brezplačno stanovanje. Več v upravi lista pod številko 8285.

KUHARICO

dobro izučeno, sprejme takoj večja restavracija v Ljubljani. Evt. oddam kuhinjo. Ponudbe sprejema uprava pod št. 8292.

UČENCA

zdravega, z dobrimi šolskimi spričev., sprejem. Hrana in stan v hiši. — RAFAEL MARŠ, urar, Ljutomer. 8343.

Iščem za takoj

KLIJAVNICARJA prvovrstno moč. Plača po govoru. — J. ULČAR, kovaštvo, Gorje p. Bledu

V specerijo sprejem**PRODAJALKO**

s petletnim spričevalom, staro čez 21 let. Potnih stroškov ne povrnem. — Naslov pove uprava lista pod številko 8334.

VAJENKO

sprejem v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stan. prosto. Imeti mora 2 srednji šoli z dobrimi spričevali. Naslov: Poštno ležaje »Promet«, Tržič. 8330

Krojaškega vajenca

sprejem takoj. — F. PREMLC - Ljubljana, Aleksandrova c. 1. 8367

Čevljar, pomočnike in

čevljarske vajence sprejme »VOIKA«, Ljubljana, Krekov trg. 8352

Sprejme se več

krojaških pomočnikov za delo na dom. — Naslov v upr. lista pod št. 8353.

Posestva**Kupim posestvo**

do 1.000.000 Din v Sloveniji z vilo in vsemi gospodarskimi poslopi in inventarjem. — Plačam v gotovini. Več se izve pri agenciji »Intermissor« v Zagrebu, Samostanska 9, G. 30. Telefon 21—64.

Hiša v najboljšem stanju

v bliž. Ljubljane, s takoj prostim stanovanjem, vso odstopno ceno naprodaj. Naslov v upravi pod: 8336.

Prazno sobo,

veliko, oddam za 1. nov. Sv. Petra nasip 39, prtl.

Kdo kupi?**RADIO-APARAT**

skoro nov, izdelan od trdke BAR v Ljubljani, 4 cevi, komplet (dva para slušalk, 1 zvočnik, akumulator in anod. baterijo), se proda za 2800 Din. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 8304.

Premog — drva

ogljje. POGACNIK — Bohoričeva ulica št. 5. Telefon 2059.

LOKOMOBILA

s pregreto paro trdke »Lanz Mannheim«, 26 do 42 HP, iz l. 1922., novo, izborna ohranjena, še v obratu, zaradi povečanja obrata takoj naprodaj. — Naslov pove uprava lista pod številko 8363.

Amerikanska**okrožna žaga**

(Lattenkreissäge) dobro ohranjena, naprodaj. Naslov v upravi lista pod številko 8364.

Knjižničarji, pozor!

Proda se poceni: DOM IN SVET 1892—1914, VRTIC 1900—1926, ANGELČEK 1895—1926, vse vezano. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 39.

Kdoprodaj?**Kupim sveže sek. borove****brzjav. droge**

od 7 m do 12 m dolge, od 14 do 19 cm na vrhu debele, na vseh postajah Mariborske oblasti. Rok dobave do konca januarja 1928. Pošljite Vaše ponudbe na upravo lista pod šifro: Drogi št. 8284.

Vsakovrstno**zlate kupule**

po najvišjih cenah Gerne, Juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 5.

ZIMSKI PLAŠČ

že nošen, kupi močnejša dama. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8335.

Kupi se za neko lesno skladišče pribl. 200 tekočih metrov

poljskih tračnic

ter 2—3 vozičke za les. Naslov pove uprava lista pod številko 8362.

Poravnajte**naročnino!****Nasa obrt****Posnemalniki**

za mleko in plahte za vozove in konje pri znani domači narodni trdki FR. STUPICA — Ljublj., Gosposvetska 1.

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Ivan Križnar krovac Ljubljana, Hrenova ul. 9

IVAN JAVORNIK mesar Ljubljana, Domobranska c. 7 Stojnice poleg Zmajskega mostu

Blaž Jančar pleskar Ljubljana, Breg

KNJIGOVESNICA K. T. D. v Ljubljani Kopitarjeva ulica 6/11

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4.

Insertirajte v**„Slovenca“**

in štedilniki pri znani domači narodni trdki FR. STUPICA — Ljubljana, Gosposvet. 1.

„Juniper“

zeleno francosko žganje je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, žlednim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene. — Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek, agentura „Juniper“ Celje, Gosposka ulica 26.

1926 R.G.A. TRAPEZ

KUPITE rusko-švedske galoše in čevlje za sneg „TRAPEZ“ ker so v resnici najboljše

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Mag. št. 29.252/27. ref. IX.

Doželna lekarna pri »Mar. Pomagaj« Mr. ph. M. Leustek Ljubljana, Resljeva cesta 1

K. Pečenko trgovina vseh vrst usnja in čevljarskih potrebščin Ljubljana, Sv. Petra cesta 32

PRISTOU & BRICELJ črkoslikarja, Ljubljana Resljeva cesta 2 Telef. 2908 Ustan. 1903

Franc Fujan splošno krovstvo Ljubljana, Galjeva 9 pri dolnj. kolodvoru.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trdki »A. VOLK, LJUBLJANA« Resljeva cesta 24 Veletrgovina z žitom

Železne peči

in štedilniki pri znani domači narodni trdki FR. STUPICA — Ljubljana, Gosposvet. 1.

MORSKE RIBE

vsak dan sveže, gostilna »OTOK VIS«, Židovska steza, Ljubljana. 8338

PREKLIC.

Podpisani preključem žalivke ozir. neosnovane očitke napram g. AL. Hvala, rudniški hišnik v Trbovljah. — A. KERN, Trbovlje. 8369

„Juniper“

zeleno francosko žganje je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, žlednim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene. — Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek, agentura „Juniper“ Celje, Gosposka ulica 26.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.

Mag. št. 29.253/27. ref. IX.